

Arrest

nr. 211 633 van 26 oktober 2018
in de zaak RvV X / VIII

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat M. WARLOP
J. Swartenbroucklaan 14
1090 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE VIIIste KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Iraakse nationaliteit te zijn, op 14 maart 2018 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 8 februari 2018.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 10 juli 2018 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 7 september 2018.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken M. MAES.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, loco advocaat M. WARLOP, en van attaché M. SOMMEN, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker dient op 23 mei 2015 een eerste verzoek om internationale bescherming in. Op 5 april 2016 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bevestigt deze weigeringsbeslissing bij arrest nr. 174 679 van 15 juni 2016.

1.2. Op 23 november 2016 dient verzoeker een tweede verzoek om internationale bescherming in. Verzoeker wordt op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS) gehoord op 4 juli 2017 en op 21 september 2017.

1.3. Op 8 februari 2018 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus.

De bestreden beslissing luidt als volgt:

"A. Feitenrelaas

U verklaarde een sjiitische Irakees te zijn van Arabische origine, geboren op 4 maart 1963 te Bagdad. U ontvluchtte Irak op 29 april 2009 uit vrees voor de militie Asaeb Ahl al Haq (AAH). U was een relatie begonnen met [K.]. Haar broer [W.], een belangrijk lid van de sjiitische militie AAH, kwam dit te weten en ging naar u op zoek. Omdat hij de relatie van zijn zus niet openbaar wilde maken, beweerde hij u te zoeken omwille van door u ontworpen logo's die ingingen tegen de sjiitische geloofsstrekking. Hij en zijn kompanen dienden tevens een klacht tegen u in. U dook gedurende twee weken onder bij uw neef [H.] en verliet vervolgens het land richting de Verenigde Arabische Emiraten(VAE). Omdat uw werkcontract niet meer werd verlengd, was u verplicht de Emiraten eind 2014 te verlaten. U arriveerde in België op 2 januari 2015 en diende hier op 23 maart 2015 een eerste asielaanvraag in. Na uw vertrek uit Irak kwam [W.] nog af en toe naar u vragen in het kapsalon van uw neef waar u vroeger ook werkte. Op 25 oktober 2015 werd uw broer [F.] vermoord door onbekenden.

Het CGVS nam op 5 april 2016 in uw hoofde een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en een weigering van de subsidiaire beschermingsstatus op grond van de ongeloofwaardigheid van uw asielaanvraag. De beslissing van het CGVS werd op 15 september 2016 bevestigd door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV). U diende hiertegen geen cassatieberoep in.

U, die verklaarde het grondgebied niet te hebben verlaten, diende op 23 november 2016 een tweede asielaanvraag in. U bleef vasthouden aan uw voorgaande problemen en vreest nog steeds te zullen worden vermoord door de militie AAH. U verklaart bovendien dat uw broer [F.] vermoord werd omwille van uw problemen. Aanvankelijk wist niemand wie achter de moord zat. Toen het gezin van [F.] in oktober 2016 besloot te verhuizen en hun inboedel opruimde, vond [A.], de zoon van [F.], enkele documenten, i.c. een arrestatiebevel op uw naam daterend van mei 2009 en een dreigbrief d.d. 5 september 2015 gericht aan [F.] waarin hij werd gevraagd u naar de militie te brengen. [F.] zou beide brieven ontvangen hebben maar niemand daarvan iets gezegd hebben. Na uw vertrek uit Irak ging AAH nog vaak naar u vragen bij [F.]. U vermoedt dat AAH hem bedreigd en later vermoord heeft toen bleek dat [F.] niet wilde meewerken. Hoewel uw familie steeds vermoedde dat de dood van [F.] met uw problemen te maken had, vormden deze documenten een bewijs. Sinds de ontdekking van de documenten in oktober 2016 heeft u geen contact meer met uw familie behalve met uw neef [A.].

Voorts eiste AAH in oktober 2016 dat uw neef [M.] zijn kapsalon zou sluiten omdat hij u niet kon/wilde afleveren. Daarop besloot uw broer [A.], de vader van [M.], dat het genoeg was geweest. Hij riep de stam samen en u werd verstoten. Jullie stamhoofd sloot vervolgens een overeenkomst met AAH zodat het kapsalon van [M.] opnieuw geopend kon worden. AAH blijft echter tot op de dag van vandaag in het kapsalon langsgaan in de hoop dat [M.] iets zou loslaten over uw locatie. Ook bij uw broer [Z.] in Najaf kwamen onbekenden naar u vragen.

U heeft u zich ondertussen ook bekeerd tot het christendom. U keerde zich af van de islam na de moord op uw broer [F.]. U wordt ook een dagje ouder en wilde een nieuwe godsdienst voor het geval u zou sterven. Eind 2016 botste u toevalligerwijs op de youtube-filmpjes van broeder [R.]. Hij had het over zijn bekeringsverhaal en de verschillen tussen het christendom en de islam. U raakte geboeid. Uw neef in België, [O.], en zijn vriend [H.] waren zelf ook al bekeerde christenen en zij overtuigden u met hen naar de kerk te gaan. Toen u voor het eerst een viering van de Antwerp International Protestant Church binnenstapte in de loop van januari 2017 raakte u helemaal overtuigd van het christendom. U volgde lessen in het protestantisme en liet zich dopen in oktober 2017. U vreest bij terugkeer naar Irak gedood te worden omwille van uw bekering.

U voegde er verder nog aan toe dat u voor uw vertrek uit Irak in elkaar werd geslagen door drie gewapende personen in de wijk al Sayediya. Ze deden dit omdat u niet van de wijk was. U kreeg een interne bloeding in uw maag en diende geopereerd te worden. Omwille van het overlijden van uw broer lijdt u ook aan psychologische problemen. U heeft tevens hartproblemen en werd gedurende twee dagen gehospitaliseerd.

Ter staving van uw tweede asielaanvraag legde u betreffende uw problemen met AAH volgende documenten neer: een origineel uittreksel van de overlijdensakte van [F.], afgeprinte mails van uw zus Widad over de problemen, printscreens van een facebookchat met uw neef [A.] over de problemen, een

kopie van een dreigbrief gericht aan [F.] (d.d. 09/2015), een origineel arrestatiebevel op uw naam (d.d. 04/05/2009), een originele verstotingsbrief (d.d. 19/10/2016), vier foto's van de verstotingsbrief opgehangen in het kapsalon en een ontvangstbewijs. Verder legde u volgende documenten neer ivm uw bekering: originele brochures van de misvieringen, een url met foto's van uw doopceremonie, een origineel certificaat van uw lidmaatschap bij de Kerk (d.d. 13/11/2017), een kopie van uw inschrijvingsformulier voor lidmaatschap (d.d. 12/04/2017), foto's van de doopceremonie, een cd-rom met een video van de doopceremonie, een origineel doopcertificaat, een originele postkaart van uw begeleiders, een originele niet-ingevulde lidkaart, een origineel certificaat van uw opleiding, twee originele attesten van de pastoor omtrent uw betrokkenheid bij de kerk (d.d. 17/07/2017 en 29/09/2017), foto's genomen tijdens de godsdiensten en mails van uw broeder. Tot slot legde u documenten neer in verband met uw ziekenhuisopname in België.

B. Motivering

Na grondig onderzoek door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) dient te worden vastgesteld dat op basis van uw verklaringen en alle elementen in uw administratief dossier in uw hoofde niet kan worden besloten dat er een persoonlijke en gegronde vrees voor vervolging bestaat zoals bedoeld in de Vluchtelingenconventie, dan wel een reëel risico op het lijden van ernstige schade zoals voorzien in de definitie van subsidiaire bescherming, artikel 48/4, a) en b). Dit omwille van volgende redenen.

Vooreerst kan immers worden vastgesteld dat u bij uw tweede asielaanvraag ondermeer teruggrijpt naar uw voorgaande verklaringen en thans opnieuw volhardt te zullen worden vermoord door de sjjiitische militie Asaeb Ahl al Haq (AAH). Echter, reeds in het kader van uw eerste asielaanvraag oordeelde de Commissaris-generaal uitdrukkelijk dat er geen geloof kon worden gehecht aan uw beweerde problemen met de militie. Ten eerste ondermijnde uw laattijdige asielaanvraag in niet geringe mate de ernst van uw relaas. Niet alleen diende u pas zeven jaar na de feiten een eerste asielaanvraag in maar vroeg u bovendien pas drie maanden na uw aankomst in België asiel aan. Ten tweede bleken uw verklaringen dermate incoherent en vaag waardoor er geen geloof aan kon gehecht worden. Ten derde doken er ook verschillende inconsistenties op tussen uw verklaringen bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en die bij het CGVS. U legde tot slot ook geen documenten voor die bovenstaande appreciatie in positieve zin konden ombuigen. De exacte motieven op grond waarvan de Commissaris-generaal tot zijn bevindingen kwam, werden duidelijk en afdoende in de beslissing, genomen in uw hoofde in het kader van uw eerste asielaanvraag, uiteengezet. De weigeringsbeslissing werd bovendien door de Raad van Vreemdelingenbetwistingen (RvV) bevestigd zodat deze beslissing kracht van gewijsde geniet en de erin vastgestelde ongeloofwaardigheid niet langer kan worden betwist. Het mag duidelijk zijn dat, rekening houdende met bovenstaande, het louter volharden in uw voorgaande verklaringen geenszins volstaat om de eerder vastgestelde ongeloofwaardigheid aangaande uw beweerde problemen te herstellen.

Wat betreft uw verklaringen die u aflegt in het kader van uw tweede asielaanvraag, en die volledig voortvloeien uit het asielrelaas dat u in het kader van uw vorige asielaanvraag heeft uiteengezet, i.c. dat er documenten bij uw vermoordde broer werden teruggevonden waaruit blijkt dat u de oorzaak van de moord bent en dat uw familie u heeft verstoten na aanhoudende lasterpraktijken vanwege AAH in het kapsalon van [M.], moet worden beklemtoond dat uw vorige aanvraag door het CGVS werd afgewezen wegens een fundamenteel gebrek aan geloofwaardigheid en deze motieven door de RvV werden bevestigd. Het gegeven dat u naar aanleiding van uw huidige aanvraag louter bijkomende verklaringen aanhaalt die volledig in het verlengde liggen van iets dat op geen enkele wijze als aangetoond wordt beschouwd, wijzigt hier niets aan en is op zich niet van aard om afbreuk te doen aan de vastgestelde ongeloofwaardigheid.

Ook volgende elementen doen verder afbreuk aan de geloofwaardigheid van uw relaas. Ten eerste is het bijzonder bevreemdend dat [F.] maar liefst zeven jaar na de feiten vermoord zou worden door AAH omwille van u. U verklaarde immers dat AAH sinds uw vertrek uit Irak voortdurend langsging bij uw broers [Z.], [A.], diens zoon [M.] en [F.]. Enerzijds is het dan ook erg verwonderlijk dat AAH al die jaren geduld uitgeoefend zou hebben en pas na 7 jaar besloten zou hebben [F.] te vermoorden. Anderzijds is het evenzeer opmerkelijk dat [F.] de enige is die een dreigbrief heeft ontvangen en uiteindelijk is vermoord. Indien AAH werkelijk uw familie onder druk wilde zetten om u te vinden, kan worden verondersteld dat ook uw andere broers / familieleden dreigbrieven zouden ontvangen hebben. Waarom overigens [F.] degene is die de dreigbrief ontving, en uiteindelijk werd vermoord, is ook geenszins duidelijk.

Ten tweede kunnen er tevens enkele vragen gesteld worden bij het arrestatiebevel dat in 2009 naar [F.] verstuurd zou zijn. Zo is het vooreerst erg vreemd dat de brief bij [F.] terecht kwam. U woonde immers in de wijk al Amil, op de benedenverdieping van het huis van uw oudste broer [A.]. Bovendien werkte u in het kapsalon, gevestigd in datzelfde huis (CGVS 2, p. 4). [F.] woonde daarentegen in de wijk al Arabi. Dat de rechtbank het arrestatiebevel enkel naar [F.] in plaats van naar uw officieel adres zou hebben gestuurd, is dan ook erg onlogisch. Indien het de bedoeling was u te vinden, spreekt het uiteraard voor zich dat de politie u komt zoeken in het huis waar u officieel geregistreerd staat. Of de politie ook langsgekomen is bij uw broer Ayad kon u echter niet zeggen. Dat [F.] een ambtenaar was op de dienst Elektriciteit en misschien daarom de brief ontving (CGVS 2, p. 5-6), houdt geen steek. Bovendien zou u volgens het arrestatiebevel gezocht worden op grond van artikel 200 lid 2 (CGVS 1, p. 11). Dit artikel werd echter geschrapt in de laatste versie van het Iraakse strafwetboek, nr. 111 van 1969, juli 1969 (zie info blauwe map). Dat er op het bewuste arrestatiebevel naar dit artikel wordt verwezen, doet dan ook zeer de wenkbrauwen fronsen. Voorts is het erg bevreemdend dat [F.] u nooit iets over dit arrestatiebevel noch de dreigbrief zou hebben gezegd. U stelde dat [F.] u niet wilde ongerust maken toen u in de Emiraten woonde (CGVS 1, p. 6). Echter, wetende dat u zich hier in België in een asielprocedure bevond, kan verondersteld worden dat – indien [F.] u wilt helpen – hij u zo snel mogelijk van alle verdere ontwikkelingen zou inlichten en geen informatie of bewijsmaterialen zou achterhouden.

Dat u de originele overlijdensakte van [F.], het originele arrestatiebevel en een kopie van de dreigbrief voorlegde, kan uw twijfelachtige verklaringen niet recht trekken. Vooreerst kan aan die stukken enkel enige bewijswaarde worden toegekend in het geval van een geloofwaardig relaas. Dit is in casu niet het geval. Bovendien blijkt uit de informatie, toegevoegd aan het administratief dossier, dat in Irak alle documenten eenvoudig tegen betaling verkregen kunnen worden, hetgeen de bewijswaarde van Iraakse stukken sowieso relatief maakt. De overlijdensakte stelt bovendien enkel dat uw broer overleden is door een kogel in het hoofd. De omstandigheden waaronder dit zou zijn gebeurd, wordt in dit document niet verduidelijkt. Evenmin kan uit dit document een link met u en uw problemen, zoals u wil laten uitschijnen, worden afgeleid. De dreigbrief, vervolgens, betreft een loutere kopie. Gezien het makkelijk te vervalsen karakter van kopieën, kan hieraan geen bewijswaarde worden toegekend. Tot slot dient te worden opgemerkt dat u tijdens uw interview bij de DVZ meermaals verklaarde dat uw neef [N.], de zoon van [A.], alle bovenstaande documenten aan u bezorgde (DVZ Verklaring Meervoudige Aanvraag, vraag 17). Op het CGVS daarentegen verklaarde u steeds enkel contact gehad te hebben met uw neef [A.], de andere zoon van [A.]. Hij zou u alle documenten doorgestuurd hebben. Gezien [A.] de enige van uw familie in Irak zou zijn waarmee u tot uw verstoting in contact stond, is het weinig aannemelijk dat u zich van naam zou vergissen (CGVS 1, p. 3).

Gezien bovenstaande kan ook aan uw verstoting weinig geloof gehecht worden. Gezien u niet kon overtuigen dat AAH u na al die jaren nog steeds zou zoeken, uw broer omwille van u vermoordde en uw familie in ernstige mate zou lastigvallen, kan u immers ook niet overtuigen dat u omwille van die redenen verstoten werd. Dat u de originele verstotingsbrief voorlegde, wijzigt niets aan voorgaande. Dient hier immers opnieuw te worden bemerkt dat alle Iraakse documenten eenvoudigweg tegen betaling te verkrijgen zijn en slechts bewijskrachtig zijn wanneer ze worden neergelegd in het kader van een geloofwaardig relaas.

Tot slot kan er nog het volgende worden opgemerkt. Zo blijken zowel het vinden van de dreigbrief en het arrestatiebevel, de eis van AAH om het kapsalon te sluiten als de verstoting uit de stam te hebben plaatsgevonden in oktober 2016, en dit terwijl de RvV zich over uw eerste asielaanvraag uitsprak op 15 september 2016. Het is dan ook op zijn minst opmerkelijk te noemen dat uw nieuwe problemen zich allen een paar weken na het arrest van de RvV voordeden.

Wat betreft de verklaringen die u aflegt over elementen die geen verband houden met uw vorige asielaanvraag, met name dat u zich bekeerde tot het christendom, moet worden benadrukt dat zij evenmin kunnen leiden tot een erkenning van de vluchtelingenstatus, dan wel een toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus. U kon immers niet overtuigen omwille van een diepere overtuiging te zijn bekeerd tot het christendom, en dit omwille van onderstaande redenen.

Ten eerste is het erg bevreemdend dat u uw interesse in het christendom niet aanhaalde tijdens uw interview op de DVZ inzake uw tweede asielaanvraag op 4 januari 2017. Nochtans begon u zich eind 2016 reeds te verdiepen in het christendom. Indien u zich werkelijk in een andere religie begon te interesseren en u erover dacht zich te bekeren, wat onder bepaalde voorwaarden aanleiding kan geven

tot vervolging in uw land van herkomst, mag immers verwacht worden dat u dit element aanhaalt op het moment dat u een verzoek voor internationale bescherming indient. Uw verklaring dat u op het moment van het interview nog niet helemaal van uw nieuwe religie overtuigd was en u uw definitieve keuze pas had gemaakt toen u voor het eerst een kerk binnenstapte in de loop van januari 2017, kan dit niet vergoelijken. Zo verklaarde u immers op een gegeven moment dat u eind 2016 naar de Youtube-video's van broeder [R.] had gekeken en had gelezen over het christendom waardoor u 100% overtuigd geraakte om naar het christendom over te stappen. U bevestigde dat u dit sentiment voelde vooraleer u er met [H.] en [O.] over had gesproken (CGVS 1, p. 18). Even later stelde u opnieuw dat u eind 2016 overtuigd was van het christendom maar de beslissing nog niet voor de volle 100% genomen had (CGVS 1, p. 19). In beide gevallen lijkt het niet aannemelijk dat u uw groeiende interesse in het christendom niet zou hebben vermeld bij de DVZ.

Bovendien verklaarde u zich sinds de dood van uw broer op 25 oktober 2015 te hebben afgekeerd van de islam (CGVS 1, p. 19 en CGVS 2, p. 7). U had zich tijdens het interview bij de DVZ dan ook minstens kunnen opgeven als -religieus, niet-moslim of dergelijke. Desalniettemin beschreef u zichzelf nog steeds als sjiiet (zie Verklaring Meervoudige Aanvraag, vraag 9). U hiermee geconfronteerd, antwoordde u dat u toch niet kon zeggen dat u geen godsdienst had (CGVS 1, p. 22). Dit vormt uiteraard geen afdoende verklaring. Er kan van u immers verwacht worden dat u zich eerlijk uitlaat over alle aspecten van uw leven, ongeacht de eventuele verwachtingen van de maatschappij of belemmeringen die u zichzelf oplegt. Dat u uzelf enerzijds in januari 2017 op de DVZ sjiiet noemde, maar tijdens het interview op het CGVS van 4 juli 2017 beweerde overtuigd niet-moslim te zijn sinds oktober 2015, houdt dan ook weinig steek en doet twijfelen aan de door u geschetste overgang van moslim naar christen.

Ten tweede dient te worden benadrukt dat de aanleiding voor uw afkering van de islam, en dus voor uw uiteindelijke bekering, i.c. de moord op uw broer [F.] door AAH omwille van uw eerdere problemen met de militie, niet aannemelijk werd bevonden. Gezien de moord op [F.] zoals u deze schetst niet kon worden aangenomen door het CGVS, plaatst dit ook uw bekeringsverhaal op losse schroeven en blijft de werkelijke aanleiding voor uw bekering onduidelijk.

Ten derde bleek u eerder toevalligerwijs op het christendom te zijn gebotst. Ook dit lijkt niet te wijzen op een diepe geloofsovertuiging ten aanzien van het christendom. Hoewel u zich reeds in 2015 afkeerde van de islam, had u nooit eerder geïnformeerd naar andere religies (CGVS 2, p. 7). U zou eind 2016 uit nieuwsgierigheid naar de video's van broeder [R.] beginnen kijken zijn (CGVS 1, p. 18 en CGVS 2, p. 6). Wat u dan zo boeide aan de video's kon u zich dan weer niet precies herinneren (CGVS 1, p. 19), hetgeen toch vreemd is gezien dit de directe aanleiding was voor uw keuze voor het christendom. U zou vervolgens aan de praat geraakt zijn met uw neef [O.] en zijn vriend [H.], dewelke u overtuigden mee te gaan naar hun kerk. Dit bleek de Antwerp International Protestant Church te zijn (CGVS 1, p. 16-17). Gevraagd sinds wanneer u zich als protestant ziet, stelde u bovendien zelf dat u niet persé protestant bent maar dat u enkel wilde toetreden tot het christendom. Tot welke strekking dit dan zou zijn – katholiek, protestant, orthodox – maakte u niet uit. Toen de kerk waar u naartoe ging protestants bleek te zijn, voelde u zich daar goed en besloot u lessen te volgen (CGVS 1, p. 16-17). Elke strekking heeft nochtans zijn eigen visies en regels. Dat u zich tot eender welke strekking zou aansluiten, doet dan ook afbreuk aan de oprechtheid van uw beweegredenen zich tot het christendom te richten.

Ten vierde blijkt u zich voornamelijk te focussen op het sociale netwerk dat u wist op te bouwen door naar de kerk te gaan. Gevraagd naar elementen die u in het christendom aantrekken, benadrukte u meermaals dat mensen in de kerk u wilden helpen, uitleg gaven, dat zij ook buiten de kerk in uw psychologisch moeilijke periode een luisterend oor boden, dat zij voor u baden en lief waren. Zondag is de beste dag omdat jullie dan naar de kerk gaan waar de preek wordt voorgelezen en iedereen tegen u spreekt (CGVS 2, p. 8). Terwijl de islam altijd betrokken is bij haat en agressie, roept het christendom op tot liefde, zo ging u verder. Zo was u verbaasd over hoe (goed) de mensen in Europa en hier op straat - waarvan u weet dat het christenen zijn - u behandelen (CGVS 2, p. 7-8). Gepolst hoe u wist dat het christendom 100% bij u paste terwijl u zich in geen enkele andere religie had verdiept, vergeleek u de situatie in Europa met die in Dubai. Zo wordt men in Dubai omwille van een klein probleempje uit het land verwijderd. Zo gaat het niet in christelijke landen (CGVS 2, p. 8). Bovendien zag u hoe de Criminal Investigation Department van Dubai wel Irakezen het land uitzette maar dat niet deed met christenen (CGVS 2, p. 7). Uit deze verklaringen blijkt het gevoel van samenhang en ondersteuning een belangrijke factor te zijn in uw keuze zich te bekeren, eerder dan een diepe en oprechte geloofsovertuiging in het christendom.

Dat u effectief gedoopt bent, toont tot slot niet automatisch aan dat u enige vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade zou kennen in geval van een terugkeer naar Irak. Zo zijn zowel uw zus in Amerika als uw broer in België op de hoogte van uw bekering en kende u met geen van beiden ernstige problemen. Hoewel u aangaf dat uw relatie met uw broer bekoeld was, bleek u tot en met september 2017 bij uw broer te hebben gewoond terwijl hij sinds begin 2017 op de hoogte is van uw bekering. U verhuisde pas toen u een opvangplaats werd toegewezen na de inoverwegingname van uw asielaanvraag. Dat zijn zoon [O.] zich bekeerde, bleek ook niet tot ernstige problemen te hebben geleid: de wekelijkse bezoeken veranderden enkel in maandelijkse bezoeken (CGVS 2, p. 2-3). Ook al zou uw contact met [N.] verminderd zijn, hij liet u tot negen maanden na uw bekering gewoon in zijn huis wonen en er zouden zich geen noemenswaardige problemen hebben voorgedaan. Uw zus [W.] zou aanvankelijk geen probleem gehad hebben met uw bekering maar u zou haar sinds u in voorafgaandelijk onderzoek werd gehoord niet meer kunnen bereiken (CGVS 2, p. 3).

Overigens stelde u dat, voor zover u weet, niemand in Irak op de hoogte is van uw bekering. U durft immers niets over uw religie op facebook te plaatsen om zodoende geen problemen te veroorzaken (CGVS 1, p. 22). U wist verder niet of uw familie in Irak op de hoogte is van uw bekering gezien u geen contact meer met hen heeft sinds de zogenaamde verstoting, dewelke niet werd aangenomen door het CGVS. Evenmin weet u of uw broer in België of uw zus in Amerika iets hebben doorverteld. Wat betreft uw vrees voor uw familie kon u enkel de stelling opperen dat indien uw familie u niet verstoten zou hebben, zij uw bekering waarschijnlijk niet zouden aanvaarden en niet meer tegen u zouden praten (CGVS 2, p. 17). In geval van terugkeer zou u uw godsdienst echter in stilte beleven (CGVS 2, p. 17-18). Hoe in dat geval uw geloof openbaar zou gemaakt worden en een gevaar voor u zou kunnen betekenen, kon u niet verduidelijken. Zo besloot u enkel met de stelling dat in Irak geen geheimen bewaard kunnen worden (CGVS 2, p. 18). Deze loutere veronderstelling bleek onvoldoende om uw vrees voor vervolging in geval van terugkeer te kunnen hardmaken.

De documenten die u ter staving van uw bekering voorlegde (i.c. brochures van de misvieringen, een url met foto's van uw doopceremonie, een certificaat van uw lidmaatschap bij de Kerk, uw inschrijvingsformulier voor lidmaatschap, foto's van de doopceremonie, een cd-rom met een video van de doopceremonie, een origineel doopcertificaat, een originele postkaart van uw begeleiders, een originele niet-ingevulde lidkaart, een origineel certificaat van uw opleiding, twee attesten van de pastoor omtrent uw betrokkenheid bij de kerk, foto's in de godsdienstles en mails van uw pastoor), konden voorgaande appreciatie niet in de positieve zin ombuigen. Dat u zich doopte en betrokken bent in de Antwerp International Protestant Church wordt op zich immers niet betwist.

U haalde tot slot een incident van net voor uw vertrek uit Irak en uw medische problemen aan. Zo werd u voor uw vertrek uit Irak in elkaar geslagen door drie gewapende mannen in de wijk al Saydiya (DVZ Meervoudige aanvraag, vraag 19). Dit is echter de eerste maal dat u dit incident aanhaalt, wat alvast afbreuk doet aan de ernst ervan. Bovendien lijkt dit een eenmalig incident geweest te zijn: u werd in elkaar geslagen omdat u nieuw was in de wijk. Niets wijst erop dat u persoonlijk gevisieerd werd door deze onbekenden en bij terugkeer naar Irak door diezelfde mannen zou worden vervolgd. Wat betreft uw psychologische problemen dient te worden benadrukt dat u hier niet verder komt dan het uiten van loutere beweringen. U legt geen enkel medisch attest voor waaruit blijkt dat u daadwerkelijk lijdt aan psychologische problemen.

U legde evenwel documenten neer in verband met uw ziekenhuisopname in België. Zij hebben op hun beurt geen relatie tot uw asielaanvraag en spreken zich niet uit over een eventueel risico in geval van een terugkeer naar Irak.

Volledigheidshalve kan hier nog worden toegevoegd dat u zich, voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning op grond van medische redenen, dient te richten tot de daartoe geëigende procedure. Dit is een aanvraag tot een machtiging van verblijf, gericht aan de Staatssecretaris of zijn gemachtigde, op grond van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980.

Na een grondige analyse van uw asielaanvraag door het CGVS dient te worden vastgesteld dat u niet aannemelijk heeft kunnen maken dat er in uw hoofde sprake zou zijn van een gegronde vrees voor een persoonsgerichte en systematische vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie dan wel een reëel risico op het lijden van ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, a en b van de vreemdelingenwet. Hieruit volgt dat u de vluchtelingenstatus noch de subsidiaire beschermingsstatus, in de zin van artikel 48/4 §2 a) en b) van de Vreemdelingenwet, kan worden toegekend.

Naast de erkenning van de vluchtelingenstatus, kan aan een asielzoeker ook de subsidiaire beschermingsstatus toegekend worden wanneer er zwaarwegende gronden zijn om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar het betrokken land of, in voorkomend geval, naar het betrokken gebied louter door zijn aanwezigheid aldaar een reëel risico loopt op ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, c) van de vreemdelingenwet.

Bij de evaluatie van de nood aan subsidiaire bescherming houdt het CGVS er rekening mee dat de wetgever bepaald heeft dat de term “reëel risico” dient geïnterpreteerd te worden naar analogie met de maatstaf die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) hanteert bij de beoordeling van schendingen van artikel 3 van het E.V.R.M. (Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, Parl. St. Kamer 2006-2007, nr. 2478/001, 85). Concreet betekent dit dat het risico persoonlijk, voorzienbaar en actueel dient te zijn. Hoewel geen enkele zekerheid vereist is, volstaat een potentieel risico gebaseerd op speculaties, hypotheses, veronderstellingen of vermoedens dan ook niet. Verwachtingen betreffende toekomstige risico's kunnen evenmin in overweging genomen worden (EHRM, Soering vs. VK – Application no. 14.038/88, 7 juli 1989, para. 94; EHRM, Vilvarajah e.a. v. Verenigd Koninkrijk, 30 oktober 1991, para. 111; EHRM, Chahal vs. V, Application no. 22.414/93, 15 november 1996, para. 86; EHRM, Mamatkoulou en Askarov vs. Turkije, Applications nos. 46827/99 en 46951/99) 4 februari 2005, para 69.)

Ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, c) van de vreemdelingenwet bestaat uit “de ernstige bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een binnenlands of internationaal gewapend conflict”. Het CGVS betwist niet dat er actueel in Irak sprake is van een binnenlands gewapend conflict. Het CGVS benadrukt echter dat het bestaan van een gewapend conflict een noodzakelijke voorwaarde is voor de toepassing van artikel 48/4, § 2, c) Vw., doch op zich niet volstaat om een internationale beschermingsstatus toe te kennen. Er dient immers sprake te zijn van willekeurig of blind geweld. Willekeurig geweld in de omgangstaal is het antoniem van doelgericht geweld. Het impliceert dat iemand toevallig gedood of gewond kan geraken en dit omdat de strijdende partijen gevechtsmethodes gebruiken die de kans op burgerslachtoffers vergroten. Het begrip houdt in dat een persoon geraakt kan worden door het geweld ongeacht zijn/haar persoonlijke omstandigheden (HvJ 17 februari 2009, C-465/07, Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie, para 34; UNHCR, Safe at last? Law and Practice in Selected Member States with Respect to Asylum-Seekers Fleeing Indiscriminate Violence, juli 2011, p. 103).

De vaststelling dat het gewapend conflict gepaard gaat met blind geweld is echter evenmin voldoende om de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie kan het bestaan van een binnenlands gewapend conflict immers slechts leiden tot toekenning van de subsidiaire bescherming “voor zover de confrontaties tussen de reguliere strijdkrachten van een staat en een of meer gewapende groeperingen of tussen twee of meer gewapende groeperingen bij wijze van uitzondering worden geacht een ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van de aanvrager van de subsidiaire bescherming (...) teweeg te brengen, omdat de mate van willekeurig geweld waardoor die confrontaties worden gekenmerkt, dermate hoog is dat er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar het betrokken land of, in voorkomend geval, naar het betrokken gebied, louter door zijn aanwezigheid aldaar een reëel risico op die bedreiging zou lopen” (HvJ 30 januari 2014, C-285/12, Aboucar Diakité v. de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen, para. 30; zie ook HvJ 17 februari 2009, C-465/07, Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie, para. 35 tot 40 en 43). Het CGVS wijst er op dat ook het EHRM in zijn vaste rechtspraak omtrent artikel 3 EVRM oordeelt dat een dergelijke situatie zich slechts voordoet in de meest extreme gevallen van veralgemeend geweld (zie EHRM, NA v. het Verenigd Koninkrijk, nr. 25904/07, 17 juli 2008, para. 115 ook EHRM, Sufi en Elmi v. het Verenigd Koninkrijk, nrs. 8319/07 en 11449/07, 28 juni 2011, para.226, en EHRM, J.H. v. het Verenigd Koninkrijk, nr. 48839/09, 20 december 2011, para. 54).

Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie volgt dat er diverse objectieve elementen in ogenschouw genomen moeten worden om het reële risico voorzien in artikel 48/4, §2, c) van de Vreemdelingenwet te evalueren, waaronder het aantal burgers die het slachtoffer zijn van blind geweld, het aantal conflict gerelateerde incidenten, de intensiteit van deze incidenten, de doelwitten die de partijen in het conflict beogen, de aard van het gebruikte geweld, de impact van dit geweld op het leven van de burgers, en de mate waarin dit geweld burgers dwingt om hun land of, in voorkomend geval, hun regio van herkomst te verlaten. (zie ook EASO, The Implementation of Article 15(c) QD in EU Member States, juli 2015, pagina 1 t.e.m. 7). Het CGVS wijst er volledigheidshalve op dat ook het EHRM, bij het beoordelen of een

situatie van veralgemeend geweld onder artikel 3 EVRM ressorteert, rekening houdt met meerdere factoren (zie bijvoorbeeld EHRM, Sufi en Elmi v. het Verenigd Koninkrijk, nrs. 8319/07 en 11449/07, 28 juni 2011, ara. 214 – 250; EHRM, K.A.B. V. Zweden, nr. 866/11, van 5 september 2013, para. 89 -97). Bovendien adviseert ook UNHCR dat er bij de beoordeling van de veiligheidssituatie in een gebied rekening wordt gehouden met verschillende objectieve elementen teneinde de bedreiging van het leven of de fysieke integriteit van een burger te kunnen beoordelen (zie bijvoorbeeld de UNHCR “Eligibility Guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan” van 19 april 2016).

Bij de evaluatie van de actuele veiligheidssituatie in Irak werd het “UNHCR Position on Returns to Iraq” van 14 november 2016 in rekening genomen. Zowel uit dit advies, als de COI Focus “Irak: De veiligheidssituatie in Bagdad” van 25 september 2017 (waarvan een kopie werd toegevoegd aan uw administratief dossier) blijkt dat de veiligheidssituatie in Centraal-Irak sinds het voorjaar van 2013 verslechterd is, en dat de situatie, ingevolge het grondoffensief dat ISIS in Irak voerde, sinds juni 2014 verder geëscaleerd is. In de loop van 2015 kwam ISIS meer en meer onder druk te staan in verschillende regio’s in Irak en slaagden de Iraqi Security Forces (ISF), de sjiiitische milities en de Koerdische pesghmerga er in om IS uit een deel van de veroverde gebieden te verdrijven. In de loop van 2016 werd ISIS verder teruggedrongen en werden grote stukken van het gebied onder controle van ISIS terug ingenomen door regeringstroepen. Eind 2016 waren de dichtstbijzijnde gebieden onder controle van ISIS meer dan 200 km van Bagdad verwijderd. In juli 2017 werd ook Mosul veroverd, en enkele weken later Tall Afar. De oorlog, die in 2014 nog voor de poorten van Bagdad werd gevoerd, is in 2017 honderden kilometers verder weg. De dreiging dat de hoofdstad zou kunnen vallen is volledig geweken.

De herovering van gebieden bezet door ISIS had een duidelijk positieve impact op de veiligheidssituatie in Irak in het algemeen en de provincie Bagdad in het bijzonder. Vanaf november 2016 zette in Bagdad een duidelijk dalende trend in die tot in april 2017 aanhield: minder aanslagen en minder slachtoffers, zowel doden als gewonden. Pas met aanslagen na het begin van de ramadan in mei 2017 nam het geweld gedurende een korte periode terug toe, om daarna weer af te nemen. De algemene trend is duidelijk: Voor de eerste keer sinds 2013 is er een significante en bijna constante afname van het geweld over een periode van meer dan een half jaar vast te stellen.

Uit het voorgaande blijkt dat het geweldsniveau en de impact van het geweld nog steeds regionaal erg verschillend zijn. Deze sterk regionale verschillen typeren het conflict in Irak. Om die redenen dient niet alleen rekening te worden gehouden met de actuele situatie in uw land van herkomst, maar ook met de veiligheidssituatie in het gebied van waar u afkomstig bent. Gezien uw verklaringen met betrekking tot uw herkomst uit Irak, dient in casu de veiligheidssituatie in de provincie Bagdad te worden beoordeeld. Dit gebied omvat de hoofdstad Bagdad en het omliggende gebied, inclusief Al-Mahmudiya, Tarmia, Mada’in en Abu Ghraib.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het geweld dat in de provincie Bagdad plaatsvindt in hoofdzaak de vorm aanneemt van terreuraanslagen enerzijds en mishandelingen, ontvoeringen en moorden anderzijds. Het gros van de terroristische aanslagen zijn toe te schrijven aan de Islamitische Staat. Hoewel de groepering zowel de Irakese veiligheidsdiensten (politie en leger), als burgers tot doelwit heeft, is het duidelijk dat de terreurcampagne van ISIS hoofdzakelijk op burgers gericht is. Uit dezelfde informatie blijkt evenwel dat ISIS Bagdad nooit heeft kunnen belegeren, noch dat er sprake was van regelmatige of aanhoudende gevechten tussen ISIS en het Iraakse leger.

Het offensief dat ISIS sinds juni 2014 in Irak voerde, heeft in Bagdad wel tot de mobilisatie van sjiiitische milities geleid. De aanwezigheid van deze milities heeft er voor gezorgd dat de aard, de intensiteit en de frequentie van de acties van ISIS in Bagdad veranderd zijn. Anno 2015 vonden er, in tegenstelling tot de periode voorafgaand aan het offensief van IS, nog nauwelijks gecombineerde militaire operaties met (zelfmoord)aanslagen en aanvallen van guerrillastrijders meer plaats. Eerder werd de geweldcampagne van ISIS in Bagdad getypeerd door frequente, vaak minder zware aanslagen. Het aantal door ISIS uitgevoerde aanslagen in Bagdad is vanaf begin 2017 sterk teruggelopen in vergelijking met de situatie van 2014 tot 2016. Niet alleen de frequentie maar ook de zwaarte van de aanslagen is in 2017, in vergelijking met 2015 en 2016, verder afgenomen. Deze trend werd aan het begin van de ramadan in mei 2017 weliswaar kort onderbroken. Net zoals in de vorige jaren lanceerde ISIS toen een “ramadanoffensief” met een toename van aanslagen in heel Irak. Het geweld nam daarna echter opnieuw verder af.

Naast aanvallen gericht op specifieke doelwitten, waaronder de Iraqi Security Forces (ISF), het leger, de politie, en Popular Mobilization Units (PMU), vinden er dagelijks kleinschaligere aanslagen plaats. Het blijven nog altijd deze kleinere aanvallen die de meeste burgerslachtoffers maken. De sjiiitische milities blijken op hun beurt, samen met criminele bendes en militieleden die op eigen initiatief handelen, voor een groot deel verantwoordelijk te zijn voor de meer individuele en doelgerichte vormen van geweld die er in Bagdad plaatsvinden, met name mishandelingen, ontvoeringen en moorden. Vooral soennitische burgers zouden een groter risico lopen hier het slachtoffer van te worden. Uit de beschikbare informatie blijkt derhalve dat een groot deel van het geweld dat er in de provincie Bagdad plaatsvindt, doelgericht van aard is.

Om de beveiliging van de hoofdstad te verbeteren namen de Iraakse autoriteiten, na de golf van zware aanslagen in de lente en zomer van 2016, verschillende maatregelen, zoals het verbod op het gebruik van de nutteloze bomdetectoren, een herstructurering van het veiligheidsapparaat, en het vernieuwde concept met een muur rond de hoofdstad. Deze maatregelen beginnen succes te hebben. Vanaf eind november 2016 begon het leger, na een periode van minder aanslagen door ISIS, met de verplaatsing van twee legerbrigades van Bagdad naar Shirqat en Mosul, om daar het front tegen ISIS te versterken. Deze troepenverplaatsingen gebeurden na een periode waarin het aantal aanslagen door ISIS afnam. Door de verdere afname van het terreurgeweld in de hoofdstad werden, werden de controleposten in 2017 verder afgebouwd.

Het geweld in de provincie Bagdad eiste tot november 2016 maandelijks honderden doden en gewonden op. Vanaf dan is het aantal slachtoffers en het aantal aanslagen sterk beginnen dalen en dit tot op een niveau zoals voor het laatst in 2012 gezien. Ook het aantal geweldincidenten is over de hele lijn teruggelopen: minder autobommen, minder IED's, en ook minder aan het conflict gerelateerde moorden.

Het CGVS benadrukt dat cijfergegevens over het aantal slachtoffers en het aantal geweldfeiten niet op zichzelf beoordeeld kunnen worden, maar moeten gezien worden in relatie met meerdere objectieve elementen. Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie en het EHRM volgt immers dat het geweld willekeurig van aard moet zijn, wat betekent dat het blind geweld een welbepaald niveau moet bereiken opdat er sprake kan zijn van ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van de aanvrager van de subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4, § 2, c Vw..

In dit opzicht wijst het CGVS er op dat de cijfers in voornoemde COI Focus met betrekking tot het aantal te betreuren burgerslachtoffers niet enkel betrekking hebben op slachtoffers van blind geweld, maar ook op slachtoffers van andere geweldfeiten zoals gerichte ontvoeringen en moorden. Bovendien hebben deze cijfers betrekking op het gehele grondgebied van de provincie Bagdad, dat een oppervlakte van 4555 km² heeft en iets meer dan 7 miljoen inwoners heeft. Het loutere feit dat er geweldfeiten plaatsvinden in de provincie Bagdad, dat hierbij maandelijks honderden burgerslachtoffers vallen, en dat hierbij soms sprake is van blind geweld is op zichzelf bijgevolg onvoldoende om te besluiten dat er in de provincie Bagdad sprake is van een uitzonderlijke situatie waarbij de mate van blind geweld zo hoog is dat zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar Bagdad louter door zijn aanwezigheid daar een reëel risico loopt op de in dit artikel bedoelde ernstige schade. Teneinde te kunnen vaststellen of het geweld in Bagdad het vereiste niveau van willekeurig geweld in de zin van artikel 48/4, § 2, c Vw. bereikt, moeten, overeenkomstig de hierboven aangehaalde jurisprudentie van het Hof van Justitie en het EHRM, bij het beoordelen van de veiligheidssituatie in de provincie Bagdad niet alleen kwantitatieve, maar ook kwalitatieve factoren in rekening gebracht worden, waaronder (doch niet uitsluitend) de mate waarin burgers het slachtoffer zijn van doelgericht dan wel blind geweld; de geografische omvang van het conflict en de oppervlakte van het gebied dat getroffen wordt door blind geweld; het aantal slachtoffers in verhouding tot het totale bevolkingsaantal in het betrokken gebied; de impact van dit geweld op het leven van de burgers; en de mate waarin dit geweld burgers dwingt om hun land of, in voorkomend geval, hun regio van herkomst te verlaten.

Dienaangaande dient opgemerkt te worden dat het openbare leven in Bagdad, ondanks de hierboven beschreven veiligheidsrisico's, niet is stilgevallen. De zware aanslagen in de maanden april tot augustus 2016, hebben bovendien geen negatieve impact gehad op het dagelijks leven in Bagdad. De provincie Bagdad, met een oppervlakte van 4555 km², telt iets meer dan 7 miljoen inwoners, waarvan 87% in Bagdad stad woont. Bagdad is nog steeds een functionerende grootstad. Ondanks de aanwezige veiligheidsrisico's blijven de infrastructuur, het bedrijfsleven en de publieke sector verder functioneren. Bagdad is geen belegerde stad, de bevoorrading met levensmiddelen en andere consumptiegoederen is

er verzekerd en winkels, markten, restaurants, cafés, pretparken enz. blijven er geopend. Gezinnen komen buiten om inkopen te doen, uit te gaan eten of te wandelen. Ook het cultureel leven staat er niet stil. Goederen worden verhandeld en zijn vrij verkrijgbaar, al is de levensduurte in Bagdad gestegen en hebben veel inwoners het moeilijk om financieel rond te komen. Het CGVS erkent dat er zich bepaalde problemen voordoen in de drinkwaterbevoorrading en de sanitaire inrichtingen en dat dit in overbevolkte wijken gezondheidsproblemen met zich meebrengt, doch benadrukt dat dit gegeven geen afbreuk doet aan de conclusie dat de bevoorrading met levensnoodzakelijke goederen in Bagdad is verzekerd.

Verder blijkt uit de beschikbare informatie dat de scholen in Bagdad open zijn, dat het schoolbezoek er tamelijk hoog ligt en dat het schoolbezoek er stabiel blijft sedert 2006. Ook dit vormt een relevant gegeven bij de beoordeling van de vraag of de veiligheidssituatie in Bagdad beantwoordt aan de hoger aangehaalde criteria. Indien de situatie in Bagdad van zulke aard was dat een loutere aanwezigheid in, en dus ook verplaatsing binnen, Bagdad een reëel risico op ernstige schade met zich mee zou brengen in de zin van artikel 48/4, § 2, c) van de vreemdelingenwet, kan er immers vanuit gegaan worden dat scholen hun deuren zouden sluiten, minstens dat het schoolbezoek dramatisch zou zijn gedaald, hetgeen in casu echter niet het geval blijkt te zijn.

Uit dezelfde informatie blijkt eveneens dat er in Bagdad gezondheidszorg voorhanden is, ook al staat deze zwaar onder druk, en is de toegang tot dit systeem (vooral voor IDP's) moeilijk. Desalniettemin vormt het gegeven dat er in Bagdad gezondheidszorg voorhanden is, eveneens een nuttige overweging teneinde de impact van het geweld op het dagelijkse en openbare leven in Bagdad in te schatten.

Verplaatsingen in de stad worden enerzijds weliswaar bemoeilijkt door de talrijke checkpoints (die nu wel meer en meer worden afgebouwd), maar anderzijds werd het al meer dan tien jaar geldende nachtelijke uitgaansverbod opgeheven, en is er geen sprake van om het terug in te voeren. De verkeerswegen blijven open, en de internationale luchthaven is operationeel. Ook deze vaststellingen vormen een relevante overweging in het kader van de beoordeling van de ernst van de veiligheidssituatie en de impact van het geweld op het leven van de inwoners van Bagdad. Hieruit blijkt immers dat de Iraakse autoriteiten van mening waren dat de veiligheidssituatie dermate verbeterd was dat deze een opheffing van het nachtelijk uitgaansverbod toeliet, alsook de ontmanteling van diverse checkpoints. Bovendien kan er redelijkerwijs van uitgegaan worden dat indien de Iraakse autoriteiten van mening waren dat de situatie in Bagdad dermate ernstig was dat zij de bewegingsvrijheid binnen de stad zouden hebben beperkt.

De Iraakse autoriteiten hebben bovendien nog steeds de politieke en administratieve controle over Bagdad, en diplomatieke vertegenwoordigers van diverse landen, alsook verschillende humanitaire organisaties en agentschappen van de VN blijven aanwezig in de hoofdstad.

Het CGVS wijst er tot slot op dat nergens in het standpunt van het UNHCR inzake de terugkeer naar Irak (UNHCR Position on Returns to Iraq" van 14 november 2016) geadviseerd wordt om voortgaande op een analyse van de algemene veiligheidsituatie aan elke Iraakees een complementaire vorm van bescherming te bieden. Integendeel, UNHCR adviseert om Iraakezen die afkomstig zijn van gebieden in Irak die (i) getroffen zijn door militaire acties; (ii) fragiel en onveilig blijven nadat ze zijn heroverd op ISIS; of (iii) onder controle blijven van ISIS niet gedwongen terug te sturen en besluit dat deze waarschijnlijk in aanmerking komen voor de vluchtelingstatus of de status van subsidiair beschermde. Uit de informatie waarover het CGVS beschikt kan niet worden afgeleid dat Bagdad onder één van de voormelde gebieden valt. Immers, uit de beschikbare informatie kan niet worden opgemaakt dat er zich in Bagdad militaire acties afspelen, of dat er militaire confrontaties plaatsvinden. Het komt in Bagdad niet of nauwelijks tot open gevechten en er is geenszins sprake van regelmatige of aanhoudende gevechten tussen ISIS en het Iraakse leger. UNHCR stelt overigens nergens in voornoemd standpunt dat Iraakezen die afkomstig zijn uit Bagdad niet naar Bagdad kunnen worden teruggestuurd. Het standpunt van UNHCR van 14 november 2016 is bijgevolg een duidelijke aanwijzing dat de situatie in Bagdad niet valt onder de toepassing van artikel 48/4, § 2, c) van de Vreemdelingenwet.

Volledigheidshalve wijst het CGVS er op dat het EHRM in het arrest J.K. and Others v. Sweden van 23 augustus 2016 zijn standpunt omtrent de mogelijke schending van artikel 3 EVRM omwille van de veiligheidssituatie in Irak nogmaals heeft bevestigd. Het EHRM stelde dat, niettegenstaande de veiligheidssituatie in Irak verslechterd is sinds juni 2014, er geen internationale rapporten zijn die het Hof doen concluderen dat de veiligheidssituatie in Irak zo ernstig is dat de terugkeer van een persoon een schending van artikel 3 EVRM inhoudt. (EHRM, J.K. and Others v. Sweden, Application no. 59166/12,

van 23 augustus 2016, §110-111). Daar de veiligheidssituatie sindsdien opmerkelijk verbeterd is, is deze beoordeling van het EHRM anno 2017 nog steeds geldig.

De Commissaris-generaal erkent dat de veiligheidssituatie in Bagdad nog steeds complex, problematisch en ernstig is, en dat dit, afhankelijk van de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van de asielzoeker, aanleiding kan geven tot de toekenning van een internationale beschermingsstatus. Als een uit Bagdad afkomstig Irakese asielzoeker omwille van zijn of haar specifieke profiel bescherming nodig heeft, wordt die dan ook verleend. Gelet op hogervermelde vaststellingen en na grondige analyse van de beschikbare informatie dient evenwel besloten te worden dat er in Bagdad actueel geen sprake is van een uitzonderlijke situatie waarbij de mate van het blind geweld dermate hoog is dat er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat u louter door uw aanwezigheid aldaar een reëel risico loopt blootgesteld te worden aan een ernstige bedreiging van uw leven of uw persoon zoals bedoeld door artikel 48/4, § 2, c) van de vreemdelingenwet.

In zoverre u aanvoert dat u persoonlijk een hoger risico loopt om getroffen te worden door het willekeurig geweld te Bagdad en hierbij verwijst naar het gevaar voor christenen in Irak, moet opgemerkt worden dat dit element betrekking heeft op een omstandigheid die verband houdt met de criteria van de vluchtelingendefinitie of de beoordeling van het reëel risico in de zin van artikel 48/4, § 2 sub a) en b) van de Vreemdelingenwet. Het gegeven dat u bekeerd bent tot het christendom maakt reeds het voorwerp uit van een onderzoek van uw nood aan internationale bescherming (supra). Elementen die aan bod komen in het kader van een beoordeling van de vervolgingsvrees of het reëel risico komen bovendien niet in aanmerking als persoonlijke omstandigheden die het reëel risico blootgesteld te worden aan een ernstige bedreiging van uw leven of uw persoon zoals bedoeld in artikel 48/4, § 2, c) van de vreemdelingenwet kunnen verhogen.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, kom ik tot de vaststelling dat u niet als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet kan worden erkend. Verder komt u niet in aanmerking voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet.”

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Verzoekschrift

2.1.1. In een enig middel voert verzoeker de schending aan van “Artikel 1A §2 van het Internationale Verdrag van Genève”, van de artikelen 48/3, §§ 2, 4 en 5, 48/5, §§ 2 en 3, 48/6, 48/7 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van artikel 26 van het Koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, van het algemeen beginsel van voorzichtigheid, het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, van het redelijkheidsbeginsel en van het voorzichtigheidsbeginsel.

Wat betreft de beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus, tracht verzoeker de verschillende vaststellingen in de motieven van de bestreden beslissing stuk voor stuk te weerleggen. Over de motieven inzake zijn bekering, zet verzoeker concreet uiteen:

“- Het CGVS vindt dat het is vreemd dat Verzoeker heeft niet gesproken over zijn interesse in het christendom tijdens zijn interview bij DVZ op 4 januari 2017. Meneer preciseert dat het om een persoonlijke ontwikkeling gaat en dat alvorens in spreken, hij wilde zeker zijn van zijn keus.

- Meneer heeft nooit meer gezegd dat de moord van zijn broer was de enige reden dat hij heeft afgekeerd van de Islam. Hij preciseert (zie gehoorverslag CGVS I, p. 19/25) "Heel veel redenen. Het verschil tussen het christendom en de islam, de belangrijkste reden waarom ik de islam had verlaten is de moord van mijn broer. Dan begon ik te zoeken naar nfo over het christendom. Ik begon te lezen maar was nog niet overtuigd. Ind 2016 was ik overtuigd. Maar toen had ik de beslissing nog niet 100% genomen. Toen ik naar de kerk ging, had ik ondervonden dat wat ze zeiden de waarheid was. Hun uitleg was zeer duidelijk...Ik heb ondervonden dat het doel van de komst van Jesus de liefde verspreiden was. Hij zocht geen hoge positie of bekendheid. Hij was een zeer eenvoudig persoon, dat had mii

overtuigd. Hij heeft heel veel dingen gedaan die me honderd procent overtuigden. Geen enkel ander persoon heeft zulke dingen gedaan. "

- Over het kennis van het christendom: Meneer heeft altijd een antwoord gegeven. Hij legt uit dat het vertrouwen is geen een vraagstuk van kennis maar van leven. Hij heeft Jesus ontdekt en hij wil hem volgen.

Dat is het belangrijkste voor Verzoeker en niet te weten welke strekking van het christendom of welke tradities...

- Meneer heeft geen contact meer met zijn familie.

2.

In het geval van terugkeer in Irak zal verzoeker als Christen geviseerd worden door groeperingen van islamitische strekking. Volgens de UNHCR, de leden van de christelijke geloofsgemeenschap dienen te worden beschouwd als een risicoprofiel.

Het artikel 48/3. §4, b preciseert over de godsdienst " la notion de religion recouvre, entre autres, le fait d'avoir des convictions théistes, non théistes ou athées, la participation à des cérémonies de culte privées ou publiques, seul ou en communauté, ou le fait de ne pas y participer, les autres actes religieux ou expressions d'opinions religieuses ainsi que les formes de comportement personnel ou communautaire fondées sur des croyances ou imosées par celles-ci"

"le fait d'appartenir à une minorité religieuse discriminée contribue à rendre pausable le risque de passage à des actes de persécutions" (S.Bodart, La protection internationale des réfugiés en Belgique, Bruylant 2008, p201)

Het is duidelijk dat Meneer [A.K.], bekeerd tot het christendom, is in dit geval.

Hij was moslim. Hij heeft zich bekeerd en is gedoopt.

Wat betreft de vrees van vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie, HCR verklaart "La conviction religieuse, l'identité ou la manière de vivre sont tellement fondamentales pour l'identité humaine qu'on ne saurait contraindre quelqu'un à les cacher, les modifier ou y renoncer pour échapper à la persécution. En effet, la Convention n'offrirait aucune protection contre la persécution du fait de la religion s'il fallait, comme condition, que la personne concernée prenne des mesures - raisonnables ou autres - pour éviter d'offenser les souhaits des persécuteurs. (UNHCR, Principe directeur sur la religion, §13)

HCR preciseert ook "La prise en compte de la situation générale aux plans politique et religieux dans le pays d'origine peut indiquer un climat de réelle insécurité pour les membres de la communauté religieuse concernée" (UNHCR, Principe directeur sur la religion, §14)

HCR preciseert ook "quelles que soient les circonstances, il faut cependant prendre en considération les conséquences du retour dans le pays d'origine et tout danger potentiel pouvant justifier le statut de réfugié ou une forme complémentaire de protection. Dans le cas où la demande est considérée comme intéressée mais où le demandeur a néanmoins une crainte fondée de persécution en cas de retour, une protection internationale est nécessaire. " (UNHCR, Principe directeur sur la religion, §36)

(...)

Waarom beweert het CGVS "Met betrekking tot uw bekering kon er geen geloof gehecht worden aan de oprechtheid van uw christelijke overtuiging'?

Er zijn veel moslims die zich bekeren tot het christendom*.

Des milliers de musulmans deviennent chrétiens 18 juillet 2016

« Des milliers de réfugiés musulmans arrivés en Europe depuis octobre dernier se sont convertis au christianisme dans les différents pays d'accueil.

Parvenus dans un pays européen, beaucoup de ces musulmans de Syrie, d'Irak, d'Iran et d'Afghanistan, découvrent que, dans le christianisme, « Dieu est amour, et un amour miséricordieux », capable de pardonner à l'infini à ceux qui se repentent de leurs péchés et le trouvent « révolutionnaire », selon le journaliste libanais, Camille Eid, correspondant pour la presse italienne au Moyen-Orient.

La découverte du dieu de l'Evangile

Dans une récente interview accordée au magazine italien Tempi, le journaliste a développé son point de vue : il y a une dizaine d'années encore, de nombreux musulmans cohabitaient avec les chrétiens dans leur pays d'origine, mais sans avoir accès à la Bible. Avec la découverte de l'Évangile, ils cherchent des réponses ailleurs que dans un islam de plus en plus répressif. Interrogé sur le paradoxe qu'il y ait en Occident des conversions à l'islam, alors qu'on enregistre des milliers de conversions de l'islam au christianisme (au catholicisme et à d'autres églises chrétiennes), Camille Eid répond :

« C'est paradoxal à double titre : de nombreux Occidentaux sont attirés par l'idéologie de la mort au point de tout quitter pour aller se battre aux côtés de l'État islamique, tandis que ceux qui ont subi la violence du fondamentalisme islamique et la soumission, sans raison, aux ordres de la loi coranique, changent en découvrant les commandements de l'amour. Mais beaucoup le font précisément à partir du Coran. En effet, percevant que Jésus ne peut pas être seulement un prophète et poussés par la curiosité, ils le redécouvrent comme le "Dieu de l'Évangile". »

Des chiffres.

Ainsi, en Allemagne, dans le diocèse de Hambourg, ce sont 196 baptêmes de musulmans qui ont été enregistrés à la dernière fête de Pâques ; en Autriche, 46. En France, selon la Conférence épiscopale, 4% des baptisés adultes (5 000 par an) viennent de l'islam. »

Meneer [A.K.] is dus geen alleenstaand geval. Hij loopt dus een reëel gevaar door zijn religieuze overtuigingen.

Hij valt dus binnen het toepassingsgebied van artikel 1 van de Conventie van Genève."

Verzoeker vraagt voorts om het voordeel van twijfel in zijn hoofd te kennen en de vluchtelingenstatus te erkennen.

2.1.2. Verzoeker voegt ter ondersteuning van dit onderdeel van dit middel van zijn verzoekschrift volgende stukken toe:

- een brief van 2 maart 2018 ondertekend door pastor Zeke Nelson en assistant pastor Jan Witsel van de Antwerp International Protestant Church;
- een artikel van dr. Van Saane, godsdienstpsycholoog over de geloofwaardigheid van bekering.

2.2. Nieuwe elementen

2.2.1. Op 17 juli 2018 maakt de verwerende partij, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over waarbij nogmaals een geactualiseerde COI Focus: "Irak. Veiligheidssituatie in Bagdad" van 26 maart 2018 wordt gevoegd.

2.2.2. Op 5 september maakt verzoeker, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over die volgende stukken bevat:

- berichten Facebook;
- verslag van UNHCR van 15 januari 2018 over de situatie van christenen in Bagdad;
- bedreigingen van verzoekers neef op Facebook.

2.3. Juridisch kader voor het onderzoek van de gegrondheid van het beroep

2.3.1. Bevoegdheid

Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissingen zijn gesteund en de kritiek van de verzoekers daarop. Hij dient daarbij niet noodzakelijk op alle aangevoerde argumenten in te gaan.

Op grond van artikel 49/3 van de Vreemdelingenwet worden de verzoeken om internationale bescherming hierna bij voorrang onderzocht in het kader van het vluchtelingenverdrag, zoals bepaald in artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet, en vervolgens in het kader van artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet. De Raad dient daarbij een gemotiveerd arrest te vellen dat aangeeft om welke redenen verzoekers al dan niet voldoen aan de criteria zoals bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

2.3.2. De bewijslast

Het wettelijke kader omtrent de bewijslast wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid

1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepaling dienen te worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte 'beoordeling van feiten en omstandigheden' in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die beperkt is tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, §1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald.

De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast dienen deze instanties ervoor te zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70).

De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze. Overeenkomstig artikel 48/6, § 5 van de Vreemdelingenwet moet, onder meer, rekening worden gehouden met alle relevante informatie in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die gelden in het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast, alsook met de door de verzoeker overgelegde documenten en afgelegde verklaringen. Consistentie, voldoende detaillering en specificiteit alsook voldoende aannemelijkheid vormen indicatoren op basis waarvan de geloofwaardigheid van de verklaringen kan worden beoordeeld, rekening houdend met de individuele omstandigheden van de betrokken verzoeker. Twijfels over bepaalde aspecten van een relaas ontslaan de bevoegde overheid niet van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die elementen waar geen twijfel over bestaat, te toetsen. Het moet in deze evenwel gaan om die elementen die de nood aan internationale bescherming kunnen rechtvaardigen.

Wanneer een verzoeker bepaalde aspecten van zijn verklaringen niet staaft met schriftelijke of andere bewijzen, dan bepaalt artikel 48/6, § 4 van de Vreemdelingenwet dat deze aspecten geen bevestiging behoeven indien aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan:

- a) de verzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn verzoek te staven;*
- b) alle relevante elementen waarover de verzoeker beschikt, zijn voorgelegd, en er is een bevredigende verklaring gegeven omtrent het ontbreken van andere bewijskrachtige elementen;*
- c) de verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met de algemene en specifieke informatie die gekend en relevant is voor zijn verzoek;*
- d) de verzoeker heeft zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk ingediend, of hij heeft goede redenen kunnen aanvoeren waarom hij nagelaten heeft dit te doen;*
- e) de algemene geloofwaardigheid van de verzoeker is komen vast te staan."*

2.4. Onderzoek van de vluchtelingenstatus

2.4.1. Juridische basis

Artikel 48/3, § 1 van de Vreemdelingenwet bepaalt:

“De vluchtelingenstatus wordt toegekend aan de vreemdeling die voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen dat op 28 juli 1951 te Genève tot stand is gekomen, zoals gewijzigd bij het Protocol van New York van 31 januari 1967.”

Dit artikel verwijst naar artikel 1 van het Verdrag van Genève. Luidens artikel 1, A (2) van dit verdrag is een vluchteling elke persoon *“die (...) uit gegronde vrees voor vervolging wegens zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en die de bescherming van dat land niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil inroepen, of die, indien hij geen nationaliteit bezit en verblijft buiten het land waarvan hij vroeger zijn gewone verblijfplaats had, daarheen, niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil terugkeren.”*

2.4.2. Beoordeling

2.4.2.1. Verzoeker verklaart bekeerd te zijn tot het christendom. Hij vreest bij terugkeer in Irak als christen te worden geveiseerd door islamitische groeperingen.

2.4.2.2. Verzoeker legde ter staving van zijn relaas volgende documenten met betrekking tot zijn bekering voor:

- originele brochures van de misvieringen;
- een internetlink met foto's van zijn doopceremonie op 29 oktober 2017;
- een origineel certificaat van zijn lidmaatschap van de Antwerp International Protestant Church (hierna: AIPC) van 13 november 2017;
- een kopie van zijn inschrijvingsformulier voor lidmaatschap van 12 april 2017;
- foto's van de doopceremonie;
- een cd-rom met een video van de doopceremonie;
- een origineel doopcertificaat;
- een originele postkaart van zijn begeleiders;
- een originele niet-ingevulde lidkaart;
- een origineel certificaat van zijn opleiding;
- twee originele attesten van de pastoor omtrent zijn betrokkenheid bij de kerk van 17 juli 2017 en 29 september 2017;
- foto's genomen tijdens de godsdienstles en mails van zijn broeder.

In de originele attesten van 17 juli 2017 en 29 september 2017 verklaart de pastor van de AIPC dat verzoeker sinds begin van 2017 de kerkdiensten zeer trouw bezoekt, zeer betrokken is in de kerkgemeenschap en regelmatig helpt met allerlei zaken zoals het verzorgen van de koffietafel of het opruimen na de kerkdienst. Uit de voorgelegde documenten blijkt verder dat verzoeker een cursus en verschillende sessies heeft gevolgd ter voorbereiding van zijn doop. Verder blijkt dat verzoeker op 29 oktober 2017 werd gedoopt en als een lid van de AIPC werd goedgekeurd op 26 november 2017.

2.4.2.3. In de bestreden beslissing stelt de commissaris-generaal dat hij niet betwist dat verzoeker werd gedoopt in het christendom. Evenmin betwist dat hij dat verzoeker betrokken is bij de AIPC. Evenwel meent de commissaris-generaal dat zijn bekering tot het christendom niet kan leiden tot een erkenning van de vluchtelingenstatus omdat verzoeker *“niet [kan] overtuigen omwille van een diepere overtuiging te zijn bekeerd tot het christendom”*.

Hiermee geeft de commissaris-generaal aan de oprechtheid van verzoekers bekering in vraag te stellen.

2.4.2.4. Het Hof van Justitie heeft gesteld dat *“in het kader van verzoeken om internationale bescherming wegens vrees voor vervolging op grond van godsdienst niet alleen rekening [dient] te worden gehouden met de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, maar ook met zijn godsdienstige overtuigingen en de omstandigheden waarin deze werden verworven, de wijze waarop hij zijn geloof opvat en beleeft (of het feit dat hij niet gelooft), zijn verhouding tot de dogmatische aspecten, rituelen of voorschriften van de godsdienst waartoe hij volgens zijn verklaringen*

behoort, of waarvan hij afstand wil nemen, het feit dat hij, in voorkomend geval, een bijzondere rol speelt bij het overbrengen van zijn geloof, alsook interacties tussen religieuze factoren en identiteits-, etnische of genderfactoren.” (HvJ 4 oktober 2018, C-56/17, Fathi, pt. 88)

Met andere woorden, om de geloofwaardigheid van een bekering in het kader van een verzoek om internationale bescherming te beoordelen, dienen volgende drie elementen te worden beoordeeld:

- de omstandigheden waarin de godsdienstige overtuiging werd verworven, dit zijn de motieven voor en het proces van bekering;
- de verhouding tot de dogmatische aspecten, rituelen of voorschriften van de godsdienst waartoe de verzoeker volgens zijn verklaringen behoort, dit is zijn kennis van het nieuwe geloof;
- de wijze waarop de verzoeker het geloof opvat en beleeft, zoals activiteiten die hij onderneemt binnen de nieuwe geloofsovertuiging en het effect van de veranderingen.

De verklaringen van verzoeker over deze drie elementen moeten worden gezien in hun onderlinge samenhang maar ook in het licht van verzoekers individuele situatie en persoonlijke omstandigheden. Het betreft dus een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling. De Raad betreft in deze beoordeling alle elementen die beschikbaar zijn in het rechtsplegingsdossier.

De verwerende partij uit op de terechtzitting bezwaar tegen de brief van 2 maart 2018 van de pastor van de AIPC. Zij stelt dat het hier een oordeel betreft van een derde partij die niet betrokken is in het geding. De Raad meent dat in het kader van een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling ook rekening kan worden gehouden met verklaringen van derden. Dit gebeurt wel vaker in de beoordeling van verzoeken om internationale bescherming, ongeacht of deze verklaringen betrekking hebben op een algemene situatie of individuele omstandigheden. De Raad ziet niet in waarom er in dit geval anders over zou moeten worden gedacht.

Wel is het zo dat een beperkt gewicht moet worden toegekend aan het eigen oordeel dat derden, zoals kerkelijke instanties en geloofsgenoten, geven ten aanzien van de oprechtheid van de bekering van een verzoeker wanneer dit oordeel enkel is gebaseerd op verklaringen van die verzoeker. Aan verklaringen of rapporten van kerkelijke instanties waarin op basis van eigen feitelijke waarnemingen wordt aangegeven welke rol een vreemdeling speelt binnen de gemeenschap en hoe hij hier uiting aan geeft, kan meer gewicht worden toegekend. Feitelijke informatie van de kerkelijke gemeenschap over het proces dat binnen die kerk tot een doop leidt, kan ook dienen ter ondersteuning van de verklaringen van de verzoeker. Het uitgangspunt blijft evenwel dat verzoeker overtuigende verklaringen dient af te leggen over zijn bekering.

2.4.2.5. Uit de bestreden beslissing blijkt dat onder meer wordt getwijfeld aan de oprechtheid van verzoekers bekering omwille van volgende redenen:

- de commissaris-generaal acht het erg bevreemdend dat verzoeker zijn interesse in het christendom niet aanhaalde tijdens zijn interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken in het kader van zijn tweede verzoek om internationale bescherming op 4 januari 2017; bovendien omschreef hij zich toen als sjiïet terwijl hij bij het gehoor op het CGVS op 4 juli 2017 beweert sinds oktober 2015 een niet-moslim te zijn;
- de commissaris-generaal herinnert eraan dat de aanleiding voor verzoekers afkering van de islam en dus voor zijn uiteindelijke bekering, met name de moord op zijn broer, niet aannemelijk werd bevonden, zodat de werkelijke aanleiding voor zijn bekering onduidelijk blijft;
- de commissaris-generaal stelt vast verzoeker eerder toevalligerwijs op het christendom is gebotst, hetgeen niet lijkt te wijzen op een diepe geloofsovertuiging van het christendom. Verder verklaarde verzoeker dat hij zich tot eender welke strekking zou aansluiten, hetgeen volgens de commissaris-generaal afbreuk doet aan de oprechtheid van zijn beweegredenen om zich tot het christendom te richten.

2.4.2.6. De Raad komt na zorgvuldige lezing van de gehoorverslagen tot de bevinding dat de commissaris-generaal in deze enkel een selectieve lezing heeft gemaakt van verzoekers verklaringen en ze niet in hun geheel in ogenschouw heeft genomen.

Uit het geheel van verzoekers verklaringen blijkt dat hij sinds 2015 gestopt was met bidden en met de islam en dat hij zonder religie bleef. Hij realiseerde zich evenwel dat hij niet wilde sterven zonder een godsdienst te hebben. Hij was niet moslim maar wilde tegelijk in iets geloven en verlangde naar een ander geloof. Verzoeker verklaarde dat er niet echt een specifieke reden was waarom hij zich verdiepte in het christendom, maar dat hij er eerder toevallig mee in aanraking kwam. Voor het eind van 2016 zag hij een video op YouTube van broeder R., een moslim die zich heeft bekeerd tot het christendom. Hij werd nieuwsgierig en begon regelmatig naar zijn filmpjes te kijken. Vervolgens groeide zijn interesse en

begon hij op het internet over het christendom te lezen (AD CGVS stuk 5, gehoorverslag II, 6-9; stuk 19, gehoorverslag I, p. 16-20).

Wat betreft het verdere proces van verzoekers bekering, kan in het gehoorverslag van 4 juli 2017 het volgende worden gelezen (AD CGVS, stuk 14, p. 18-19):

“Waarom bent u pas meer dan een jaar later op zoek gegaan naar andere religies?

Ik begon niet te zoeken, ik begon te kijken via youtube en begon te lezen maar ik had 100% de beslissing genomen naar het C te gaan.

Voor u [H.] had gesproken?

Natuurlijk.

Wanneer besloten 100% C te worden?

Ik wil dat u gelooft dat ik ben gestopt met bidden en de islam, dan bleef ik zonder religie. Dan begon ik te kijken op youtube, ik begon te lezen over het C. maar vanbinnen had ik de beslissing genomen C te worden.

Wanneer dan ongeveer?

Vanaf het moment naar de kerk begon te gaan in februari.

(...)

Wat was dan uw precieze motivatie om u te bekeren?

(...) Dan begon ik te zoeken naar info over het C. ik begon te lezen maar was nog niet overtuigd. Eind 2016 was ik overtuigd. Maar toen had ik de beslissing nog niet 100% genomen.”

In het gehoorverslag van 21 september 2017 kan tevens worden gelezen (AD CGVS, stuk 5, p. 7-8):

“Hoe komt het dat u dat nooit heeft gedaan?

(...) De kennis die ik had van het Chr was nog niet goed genoeg om te bekeren. Maar toen [H.] me aansprak was ik al 100% overtuigd door het chr.

(...)

Wanneer was u 100% overtuigd? Datum?

In februari, dat was toen [H.] me aansprak.

Wat heeft u 100% overtuigd in wat [H.] zei?

Ze zeiden: kom eens naar de kerk, zit en luister, als je dat goed vind, kom nog eens. Zo niet, kom je niet meer mee. Toen ik naar de kerk ging voelde ik me spiritueel zo goed dat ik meer wilde weten over het Chr. Daarnaast had U. tgn de mensen in de kerk had verteld dat ik al een tijdje de islam had verlaten. Toen wilden ze me helpen om het christendom te leren kennen. Antwoord op je vraag: ik was 100% overtuigd toen ik de kerk begon te bezoeken.”

Uit deze verklaringen blijkt duidelijk dat verzoeker eind december 100% overtuigd geraakte van het christendom maar daarom nog niet 100% de beslissing had genomen om zich te bekeren. Het is pas wanneer hij, op vraag van H. en U., in februari de kerk van de AIPC bezoekt, dat hij zodanig onder de indruk is dat hij 100% overtuigd is om zich tot het christendom te bekeren.

In het licht van deze verklaringen die lijken te wijzen op een gradueel proces van geloofsgroei bij verzoeker, acht de Raad het niet onaannemelijk dat verzoeker op 4 januari 2017 tijdens zijn interview voor de DVZ geen melding maakte van zijn interesse voor het christendom wanneer hij nog niet 100% overtuigd was om zich tot het christendom te bekeren en dus zijn definitieve keuze nog niet had gemaakt. Er kan moeilijk van verzoekers om internationale bescherming worden vereist dat zij proactief en preventief melding maken van elementen die zich nog niet volledig hebben uitgekristalliseerd of gerealiseerd. Verzoeker kan dan ook worden gevolgd waar hij in zijn verzoekschrift stelt dat zijn bekering een persoonlijke ontwikkeling betreft en dat alvorens te spreken, hij zeker wilde zijn van zijn keuze.

In het administratief dossier bevindt zich een brief van verzoeker, afgegeven op 18 mei 2017, waarin hij het CGVS op de hoogte brengt van het feit dat hij zich heeft bekeerd van de islam naar het christendom (AD CGVS, stuk 18, map met ‘documenten’). Dat verzoeker zijn interesse voor christendom pas ter

kennis brengt van het CGVS eens hij zijn definitieve keuze voor bekering tot het christendom heeft gemaakt, spreekt juist in het voordeel van verzoeker en draagt bij tot de oprechtheid van zijn bekering.

In die zin kan het verzoeker evenmin kwalijk worden genomen dat hij zich tijdens het interview bij de DVZ op 4 januari 2017, bij het invullen van zijn persoonsgegevens, nog als een sjiïet omschreef. Vooreerst blijkt uit de stukken in het rechtsplegingsdossier dat Iraakse nationale identiteitsbewijzen de religie van de houder vermelden (zie de verwijzing in de aanvullende nota van verzoeker naar: Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, Algemeen ambtsbericht Irak, april 2018, p. 60-61; UNHCR, Situation of christians in Bagdad, 15 januari 2018, p. 1 en de verwijzing in de voetnoot, naar United States Department of State, 2015 Report on International Religious Freedom - Iraq, 10 August 2016). Verzoeker legde een in deze zin origineel Iraaks nationaal identiteitsbewijs voor. Voorts blijkt uit waar hiervoor wordt besproken dat verzoeker op dat moment nog niet 100% overtuigd was een bekering naar het christendom, nog geen definitieve keuze had gemaakt en dus ook nog niet formeel afstand had genomen van de islam. Het is dan ook niet onaannemelijk dat verzoeker zich op dat moment nog omschrijft als moslim/sjiïet. Ten slotte komt uit de verklaringen van verzoeker duidelijk naar voren dat hij een persoon is voor wie het van belang is om een geloof te hebben. Het is dan ook niet onaannemelijk dat het voor verzoeker niet mogelijk was om te zeggen dat hij geen godsdienst had, zoals hij aan het CGVS verklaarde (AD CGVS, stuk 14, gehoorverslag I, p. 22).

2.4.2.7. Wat betreft de motieven van zijn bekering, blijkt doorheen de verklaringen van verzoeker dat de aanleiding voor deze bekering in de eerste plaats moet worden gezocht in zijn afkeer voor de islam. In zijn verklaringen linkt verzoeker deze afkeer van de islam herhaaldelijk aan de moord op zijn broer door sjiïtische militieën waardoor hij inzag dat islam zijn familie niet kon beschermen. Op dit punt is verzoeker minder overtuigend. Immers, na lezing van het dossier, komt de Raad tot de bevinding dat de commissaris-generaal de moord op zijn broer, zoals deze door verzoeker aan het CGVS werd geschetst, terecht niet aannemelijk heeft bevonden.

Verzoeker verklaarde ook zich af te keren van de islam omdat hij tijdens zijn verblijf in Irak en Dubai had gezien hoe moslims met elkaar omgaan en hoe zij elkaar behandelen. Zo vermeldt hij dat veel Irakezen werden verwijderd uit Dubai maar niet christenen, dat hij naar de moskee ging en zag hoe de imam mensen aan het motiveren was om oorlog te voeren, dat de islam agressief is en altijd betrokken in oorlog, haat, en agressie (AD CGVS, stuk 5, gehoorverslag II, p. 6-7).

Hoewel kan worden aangenomen dat verzoeker zich omwille van de religieus-sektarische geweldconflicten in Irak afkeert van de islam, maakt het gegeven dat verzoeker ook verwijst naar de moord op zijn broer, dat de werkelijke aanleiding voor zijn bekering onduidelijk blijft, zoals de commissaris-generaal terecht vaststelt.

Daar staat tegenover dat niet elke bekering een duidelijk beginpunt kent. Dat de werkelijke aanleiding voor de bekering onduidelijk blijft, neemt niet weg dat uit zijn verklaringen wel duidelijk naar voren dat verzoeker zich niet langer thuis voelde in de islam en er afstand van nam door bijvoorbeeld niet meer te bidden. Evenzeer komt naar voren dat verzoeker wel naar een ander geloof verlangde omdat hij niet zonder geloof wilde sterven. Verzoeker stond dus open om een andere geloof te omarmen. Het gegeven dat verzoeker toevalligerwijs, dit is na het zien van een video van broeder R. op YouTube, kiest voor het christendom, doet op zich geen afbreuk aan de oprechtheid van zijn bekering. Een bekering is immers veelal niet het gevolg van een puur rationele of verstandelijke afweging tussen verschillende godsdiensten, maar eerder een samenspel van verschillende factoren, omstandigheden, gebeurtenissen en ontmoetingen. Sommigen zouden immers eerder argumenteren dat geloven op zich niet rationeel is.

In de bestreden beslissing wordt verder gesteld dat het vreemd is dat verzoeker zich niet precies kon herinneren wat hem zo boeide aan de video's van broeder R. De Raad kan echter in het gehoorverslag niet lezen dat verzoeker werd gevraagd om te beschrijven wat hem zo boeide aan de video's van broeder R. (AD CGVS, stuk 14, gehoorverslag II, p. 19).

Verzoeker geeft tijdens zijn gehoren eerlijk toe dat hij in het begin van zijn bekeringsproces niet wist dat het christendom verschillende strekkingen kent. Uit zijn verklaringen blijkt dat verzoeker zich aange trokken voelde tot het christendom omwille van het heilige boek (enji), de figuur van Jezus en de boodschap van vergiffenis en liefde. De bijbel en het leven van Jezus staan centraal in het christendom en maken essentiële bestanddelen uit van elke stroming binnen het christendom. Dat verzoeker zijn keuze voor een bekering tot het christendom definitief maakt door een doopsel in een protestantse kerk, is het gevolg van het feit dat hij door O. en H. werd aangesproken om naar de kerk van AIPC te gaan.

Hij verklaarde zich meteen goed te voelen in deze kerk en geraakt te zijn door de hulpvaardigheid en geïnteresseerdheid van de mensen uit deze geloofsgemeenschap. Hetgeen hij reeds op internet had gelezen en gezien, werd voor hem in deze kerk en door deze mensen bevestigd (AD CGVS, stuk 5, gehoorverslag II, 8). De Raad wijst erop dat een bekering het overgaan tot een (andere) godsdienst/geloofsovertuiging betreft. Een bekering heeft geen betrekking op een al dan niet overwogen keuze voor een bepaalde stroming of strekking binnen die godsdienst/geloofsovertuiging. Dat verzoeker heden zijn bekering tot het christendom beleeft in een protestantse kerk, zonder weloverwogen voor deze bepaalde strekking te hebben gekozen, doet op zich geen dan ook afbreuk *“aan de oprechtheid van [zijn] beweegredenen zich tot het christendom te richten”*, met name de bijbel en de figuur van Jezus.

2.4.2.8. Wat betreft de kennis over zijn nieuwe geloof en over de kerk van AIPC, stelt de Raad vast dat verzoeker hierover tijdens zijn beide horen werd ondervraagd. Verzoeker werd niet enkel ondervraagd over het christendom maar ook over de strekking van het protestantisme. Uit zijn verklaringen komen geen lacunes of tegenstrijdigheden die doen twifelen aan verzoekers kennis. Verzoeker weet de essentie van het christendom en het protestantisme te vatten. In de bestreden beslissing worden hierover geen opmerkingen gemaakt.

De Raad stelt vast dat verzoeker originele documenten heeft voorgelegd die attesteren dat hij bij de AIPC een cursus en sessies heeft gevolgd ter voorbereiding van zijn doop.

Wat betreft de doopprocedure, stelt de pastor van het AIPC in een brief van 2 maart 2018, gevoegd bij het verzoekschrift, het volgende:

“Als kerk willen wij integer om gaan met verzoeken van asielzoekers als het gaat om het schrijven van brieven, afgeven van attesten of het toepassen van de doop. Wij zien de taak van de kerk in de eerste plaats om mensen te helpen in hun geloofsleven en het volgen van Jezus Christus. Wij zien het in geen geval als onze taak om mensen te helpen aan een verblijfsvergunning bij het zomaar verstrekken van documenten om in te brengen in de asielpprocedure. Tegelijkertijd zien wij het als onze verantwoordelijkheid om de leden van onze kerkgemeenschap te vertegenwoordigen en te ondersteunen waar nodig.

In het algemeen hanteren wij de regel dat geen enkele verklaring of document wordt afgegeven voordat iemand langer dan zes maanden trouw onze eredienst bezoekt. Bovendien zullen wij in eventuele verklaringen altijd een weergave geven van de realiteit zoals wij die ervaren. Als iemand bijvoorbeeld elke zondag onze kerkdiensten bezoekt zullen wij hier melding van maken. Als blijkt dat iemand slechts af en toe onze kerkdiensten bezoekt zullen we dit ook in alle eerlijkheid vermelden. Voor ons als kerk is het belangrijk dat er eerlijk en integer wordt gehandeld.

Als iemand langer dan zes maanden naar onze kerk komt en serieuze interesse toont om zich te bekeren tot het christendom dan zullen wij altijd een dooptraject afleggen. Dit traject bestaat uit een aantal bijeenkomsten waar in de basis van het christelijke geloof wordt behandeld. Onderwerpen zijn onder andere: 'Christus en het verhaal van de Bijbel', 'Wat is de doop?', 'Spiritualiteit en geestelijke oefeningen', 'Wat is de kerk?', 'Missie' en 'Wat is het Heilig Avondmaal?'. Deze bijeenkomsten worden aangevuld met het beantwoorden van bepaalde andere vragen die de doopkandidaten hebben.

Een gesprek met enkele leden van het kerkelijk bestuur is onderdeel van het dooptraject. Deze zullen vragen stellen en proberen de oprechtheid van de doopkandidaten te testen. Bij twijfel kan een vervolgesprek worden gepland of de doop worden geweigerd of uitgesteld. In de gesprekken wordt gevraagd naar het persoonlijk verhaal van de doopkandidaten. Ook wordt hen gevraagd uit te leggen wie Jezus voor hen is en wat hij voor hen betekent. Ook wordt er gevraagd naar de veranderingen in het leven van de doopkandidaten sinds zij besloten hebben om Jezus te willen volgen. Men wordt gevraagd iets te vertellen over hun relatie met God en welke rol gebed speelt in hun leven.

Als de betrokken bestuursleden overtuigd zijn van de oprechtheid van de doopkandidaten kan worden overgegaan tot de doop.

Wij zijn ons bewust dat bovenstaande procedure slechts een beperkte Bijbelkennis vereist. Dit omdat wij eerder focussen op een transformatie in het leven van iemand en de betekenis van Jezus Christus, dan het kennen van veel Bijbelse feiten. Deze feiten zijn immers simpel uit het hoofd te leren, maar enkel het kennen hiervan zal iemands leven niet veranderen. Uiteraard worden doopkandidaten aangemoedigd om de Bijbel te bestuderen en te groeien Bijbelkennis door zich aan te sluiten bij Bijbelstudiegroepen. Daarom wordt in blijvend onderwijs voorzien of worden doopkandidaten gekoppeld aan een mentor die hen verder begeleid.”

Verzoeker werd op 29 oktober 2017 gedoopt en als lid van de AIPC goedgekeurd op 26 november 2017.

2.4.2.9. Wat betreft de wijze waarop hij zijn geloof opvat en beleeft, wordt verzoeker in de bestreden beslissing tegengeworpen dat hij zich “voornamelijk [blijkt] te focussen op het sociale netwerk dat [hij] wist op te bouwen door naar de kerk te gaan” waarbij uit zijn “verklaringen (...) het gevoel van samenhangigheid en ondersteuning een belangrijke factor [blijkt] te zijn in [zijn] keuze zich te bekeren, eerder dan een diepe en oprechte geloofsovertuiging in het christendom”.

Het begrip "godsdienst" omvat, volgens artikel 48/3, § 3, b) van de Vreemdelingenwet, onder meer theïstische, niet-theïstische en atheïstische geloofsovertuigingen, het deelnemen aan of het zich onthouden van formele erediensten in de particuliere of openbare sfeer, hetzij alleen of in gemeenschap met anderen, andere religieuze activiteiten of uitingen, dan wel vormen van persoonlijk of gemeenschappelijk gedrag die op een godsdienstige overtuiging zijn gebaseerd of daardoor worden bepaald.

Het Hof benadrukt in zijn rechtspraak dat deze bepaling, die een omzetting vormt van artikel 10, lid 1, b) van richtlijn 2011/95, een ruime uitlegging geeft aan het begrip 'godsdienst' door al zijn bestanddelen in aanmerking te nemen, ongeacht of die openbaar of privé, gemeenschappelijk of individueel zijn. Uit de bewoordingen van die bepaling, in het bijzonder uit het gebruik van de woorden “onder meer”, volgt duidelijk dat de erin vervatte definitie van het begrip 'godsdienst' slechts een niet-exhaustieve opsomming geeft van de elementen die dat begrip kunnen kenmerken in de context van een verzoek om internationale bescherming dat is gebaseerd op de vrees voor vervolging op grond van godsdienst.

In het bijzonder volgt uit die definitie dat het begrip 'godsdienst' ten eerste theïstische, niet-theïstische en atheïstische geloofsovertuigingen omvat. Daarmee wordt, gelet op de algemeenheid van de gebruikte bewoordingen, benadrukt dat daaronder zowel 'traditionele' godsdiensten als andere overtuigingen vallen. Ten tweede vallen onder dat begrip het deelnemen aan of het zich onthouden van formele erediensten, hetzij alleen hetzij in gemeenschap met anderen. Verder heeft het Hof erop gewezen dat dit begrip ruim moet worden opgevat en zowel het forum internum – dit is het feit een overtuiging te hebben – als het forum externum – dat wil zeggen, de belijdenis in het openbaar van de godsdienstige overtuiging – kan omvatten, aangezien godsdienst op één van beide manieren kan worden uitgedrukt (HvJ 4 oktober 2018, C-56/17, Fathi, pt. 77-81)

Advocaat-generaal Mengozzi verwijst in zijn conclusie naar de UNHCR richtlijnen ter zake waarop het begrip 'godsdienst' is gebaseerd (Conclusie in zaak C-56/17, 25 juli 2018, pt. 41, met verwijzing naar de UNHCR-richtersnoeren inzake asiolverzoeken op grond van godsdienst van 28 april 2004, pt. 5). Godsdienst wordt erin bedoeld als 'geloof', 'identiteit' of 'levenswijze'. Die drie aspecten houden elk een zeer verschillende verhouding van de persoon ten opzichte van de godsdienst in. Waar 'geloof' eerder op een geestelijke overtuiging of zingeving en religieuze voorschriften doelt, is 'identiteit' meer een zaak van lidmaatschap van een gemeenschap waarvan de leden met elkaar verbonden zijn door een gemeenschappelijk geloof, gemeenschappelijke rituelen, tradities, etniciteit, nationaliteit, enz. Een verzoeker kan zich identificeren als behorend tot deze gemeenschap of het gevoel hebben dat hij tot deze gemeenschap behoort.

De Raad herinnert eraand dat hij als nationale rechter rekening dient te houden met de uniforme interpretatie die het Hof van Justitie reeds aan bepalingen van het Unierecht heeft gegeven. De rechtspraak van het Hof van Justitie vormt immers, naast het primair en secundair Unierecht, eveneens een bron van Unierecht. De uitlegging die het Hof krachtens de hem bij artikel 267 van het VWEU verleende bevoegdheid geeft aan een regel van Unierecht, verklaart en preciseert, voor zover dat nodig is, de betekenis en strekking van dat voorschrift zoals het sedert het tijdstip van zijn inwerkingtreding moet of had moeten worden verstaan en toegepast (HvJ 13 januari 2004, C-453/00, Kühne en Heitz, par. 21).

2.4.2.10. Het begrip 'godsdienst' omvat dus niet enkel een innerlijke religieuze overtuiging maar ook externe en sociale aspecten, zoals het behoren tot een gemeenschap en het gezamenlijk deelnemen aan formele erediensten en rituelen. Religie is veelal bij uitstek een sociaal gegeven. Het idee en/of gevoel dat men behoort tot een gemeenschap kan dan ook een wezenlijk bestanddeel uitmaken van de geloofsbelevens.

Dat voor verzoeker het gevoel van samenhangigheid en ondersteuning in de kerk van de AIPC een belangrijke factor was in zijn definitieve keuze om zich te bekeren tot het christendom, is dan ook niet van die aard om afbreuk te doen aan de oprechtheid van zijn bekering tot het christendom, des te meer wanneer verzoeker verklaart dat zijn ervaringen in de kerk van de AIPC bevestigen wat hij had gelezen en gezien op internet, met name een godsdienst van liefde en vergiffenis. Gevraagd of zijn overtuiging in het christendom dieper gaat dan de vriendelijkheid van de mensen in de kerk en in de omgang met andere mensen, stelt verzoeker dat hij graag de regels van het christendom wil toepassen in zijn leven en dat de sociale betrekkingen ook gebaseerd zijn op de leer van het christendom (AD CGVS, stuk 5,

gehoorverslag II, p. 9). Verzoeker vertelt vervolgens het verhaal Paulus en Timothy die het geluk van andere boven zijn eigen geluk verkoos.

Zoals hierboven reeds vastgesteld heeft verzoeker een cursus en verschillende sessie bijgewoond ter voorbereiding van zijn doop en blijkt hij tevens regelmatig de eredienst op zondag in de AIPC bij te wonen, waarbij hij een helpende hand verleent.

Verzoeker beschouwt zich een praktiserend christen. Gevraagd op welke manier hij zijn geloof uit in het dagelijkse leven, verklaarde hij:

“Alles wat ik in de kerk leer, probeer ik in mijn leven toe te passen. Zeker op het vlak van omgaan met mensen. Mijn leven is daardoor veranderd. Vroeger vergaf ik niet, nu wel, en ik maakte veel fouten. Nu probeer ik die fouten te vermijden. Sinds ik Chr ben, ben ik niet meer kwaad, ik vergeef vaak en als ik een fout maak, biedt ik mijn excuses aan. Daarvoor had ik dat gevoel niet, mijn leven was doelloos, nu voel ik me precies een ander persoon, en zondag ik mijn favoriete dag omdat ik weet dat ik die mensen ga ontmoeten.(...) Ik wil ook graag de regels van het Chr toepassen in mijn leven. De soc betrekking zijn ook gebaseerd op de leer van het chr. Ik wil graag elke dag naar de kerk gaan.” (AD CGVS, stuk 5, gehoorverslag II, p. 9).

Gevraagd hoe de christelijke leer kan toepassen in het dagelijkse leven, antwoordt verzoeker:

“Simpel, in zo'n geval ga je geluk van anderen boven uw geluk verkiezen. Maw ga je bepaalde zaken in je eigen leven loslaten om het geluk van anderen te verzekeren. Op die manier heb je genoeg liefde getoond. Als je in god geloofd moet je ook uw buurman respecteren, niet alleen liefde tonen uit uw hart maar ook uit uw ziel. Zelfs als chr moet je uw buurman boven uzelf verkiezen.” (AD CGVS, stuk 5, gehoorverslag II, p. 10).

In een brief van 2 maart 2018, gevoegd bij het verzoekschrift, deelt de pastor van het AIPC het volgende mee:

“Het meest opmerkelijke is echter de verandering op het gedragsmatige niveau. Daar waar betrokkene eerst wat aan de luie kant was, heeft hij nu een grote behoefte in het helpen van anderen. Hierin ervaart hij tevens een bepaalde vreugde en zin. Betrokkene zoekt actief naar manieren om anderen te helpen, bijvoorbeeld door met hen mee te gaan naar bepaalde afspraken en te vertalen. Ook probeert hij in de weekenden een vriend te bezoeken die gehandicapt is. Betrokkene maakt dan het huis schoon en kookt eten voor een aantal dagen. Al deze moeite om anderen te helpen zou betrokkene vroeger nooit gedaan hebben. Zijn passie voor dienstbaar zijn aan anderen, komt voort uit het christelijk idee dat God dienstbaar is aan ons. Jezus Christus heeft de mensheid gediend en zelfs zijn leven gegeven tot redding van anderen. Betrokkene gelooft dat ook hij gered is door dit offer van Jezus Christus en ais dank wil hij zich nu dienstbaar opstellen aan anderen.

Ook in de kerk is betrokkene zeer actief als het gaat om dienstbaarheid. Zo biedt hij altijd een helpende hand waar nodig en verzorgt hij regelmatig de koffietafel. Deze praktische dingen lijken op het eerste gezicht misschien minder belangrijk, maar zijn juist onderdeel van het in praktijk brengen van het christelijk geloof.

Verder zien wij ook een geloofsverdieping plaatsvinden in het leven van betrokkene. Betrokkene komt zeer trouw naar de zondagse erediensten, maar is zich er van bewust dat enkel kerkbezoek niet genoeg is om te groeien in zijn geloof. Betrokkene leest zelfstandig uit de Bijbel en bidt in zijn kamer in het asielcentrum, weliswaar enkel als zijn kamergenoot niet aanwezig is. Betrokkene heeft een honger om meer te leren en de Bijbel te lezen. maar heeft tegelijkertijd last van stress waardoor er soms weinig mentale ruimte is om dingen op te nemen. Desondanks ervaart betrokkene een groeiend vertrouwen in Christus en beschrijft hij zijn keuze om christen te worden als de beste keuze die hij ooit gemaakt heeft en waar hij geen spijt van heeft.”

2.4.2.11. Uit wat voorafgaat en na lezing van het administratief dossier, meent de Raad dat, hoewel de werkelijke aanleiding of motieven voor zijn bekering onduidelijk blijven, verzoeker voldoende samenhangende en aannemelijke verklaringen aflegt over het proces van zijn bekering, met name hoe hij geëvolueerd is van een afkering van de islam naar een verlangen naar een ander geloof tot toevallige en groeiende interesse voor het christendom en een uiteindelijke overtuiging, na een bezoek aan een eredienst van de AIPC, om zich tot het christendom te bekeren. Hieruit blijkt een continu en gradueel proces van geloofsverandering en -groei dat tot meer verdieping komt. Verder blijkt verzoeker kennis te bezitten over het christendom en het protestantisme. Uit zijn verklaringen blijkt dat voor verzoeker het christendom niet enkel een innerlijk geloof in de bijbel en Jezus omvat, maar dat hij zeker ook het sociale aspect van het behoren tot deze geloofsgemeenschap belangrijk vindt omdat de sociale betrekkingen gebaseerd zijn op de leer van het christendom. Hij geeft ook aan dat het bijwonen van de

zondagse erediensten en het in gemeenschap belijden van zijn godsdienst voor hem heel belangrijk zijn in die mate dat hij wel elke dag naar de kerk zou willen gaan. Hoewel hij daarover niet uitgebreid bevraagd is, zet verzoeker voldoende coherent en aannemelijk uiteen hoe hij veranderd is door zijn nieuwe geloof. Zijn doopsel en betrokkenheid in de AIPC, in casu zijn regelmatige aanwezigheid in de zondagse eredienst en hulpvaardigheid in de activiteiten van de AIPC, worden niet betwist. De AIPC maakt melding van een verandering op gedragsmatig niveau, met name een toegenomen hulpvaardigheid en dienstbaarheid ten aanzien van anderen, alsook van een geloofsverdieping.

Niettegenstaande het gegeven dat er nog een aantal onduidelijkheden zijn, is de Raad van oordeel dat verzoeker, het geheel van al zijn verklaringen en de stukken in het rechtsplegingsdossier in acht genomen, voldoet aan de voorwaarden die krachtens artikel 48/6 van de Vreemdelingenwet zijn vereist opdat hem het voordeel van de twijfel kan worden gegund betreffende zijn godsdienst, in casu de oprechtheid van zijn bekering tot het christendom.

2.4.2.12. Het Hof van Justitie oordeelt dat niet elke aantasting van het recht op godsdienstvrijheid een daad van vervolging vormt. Een ernstige schending van die vrijheid die de betrokken verzoeker op een aanzienlijke wijze treft is noodzakelijk opdat de betrokken handeling zou kunnen worden geacht een vervolging te vormen. Het betreft zwaarwichtige handelingen die niet enkel de vrijheid van verzoeker aantasten om zijn overtuiging in besloten kring te beleven maar ook om deze overtuiging in het openbaar te belijden. Enig onderscheid hiertussen is niet relevant voor het bepalen of een handeling als vervolging kan worden beschouwd.

Het bestaan van vervolging op grond van godsdienst wordt dus niet geïdentificeerd op basis van het onderdeel van de godsdienstvrijheid dat wordt aangetast, maar op basis van de aard van de onderdrukking waaraan de betrokkene wordt onderworpen. Een daad van vervolging kan het resultaat zijn van een aantasting van de uiterlijke beleving van die godsdienstvrijheid. Het is de zwaarwichtigheid van de maatregelen en de sancties die tegen de verzoeker zijn genomen of kunnen worden genomen, die bepalen of er sprake is van vervolging. Daarbij moet rekening worden gehouden met een reeks objectieve en subjectieve factoren. De subjectieve omstandigheid dat het in het openbaar beleven van een bepaalde godsdienstige praktijk, waartegen de betwiste beperkingen zijn gericht, bijzonder belangrijk is voor de betrokkene om zijn godsdienstige identiteit te bewaren, vormt een relevante factor bij de beoordeling van het gevaar waaraan de verzoeker wegens zijn godsdienst in zijn land van herkomst zal worden blootgesteld, zelfs indien voor de betrokken religieuze gemeenschap het beleven van een dergelijke godsdienstige praktijk niet bepalend is. De omvang van de bescherming die op basis van de vervolgingsgrond godsdienst wordt geboden omvat immers zowel persoonlijk als gemeenschappelijk gedrag dat iemand als noodzakelijk voor zichzelf acht, namelijk gedrag dat op een godsdienstige overtuiging is gebaseerd of dat door de geloofsleer wordt voorgeschreven, meer in het bijzonder gedrag dat door een godsdienstige overtuiging wordt bepaald. Bij de beoordeling of een aantasting van het recht op godsdienstvrijheid in casu een daad van vervolging vormt, moet, gelet op de persoonlijke situatie van de verzoeker, worden onderzocht of deze op grond van de uitoefening van die vrijheid in zijn land van herkomst een werkelijk gevaar loopt om met name te worden vervolgd of te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen (HvJ 5 september 2012, gevoegde zaken C-71/11 en C-99/11, Y. en Z., pt. 58-72).

Voorts benadrukt het Hof dat bij de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming van verzoeker redelijkerwijze niet mag worden verwacht dat hij van godsdienstige handelingen afziet. Dat verzoeker vervolging uit de weg kan gaan door af te zien van een bepaalde godsdienstige handeling is, in beginsel, niet relevant (HvJ 5 september 2012, gevoegde zaken C-71/11 en C-99/11, Y. en Z., pt. 73-80).

2.4.2.13. Gelet op deze rechtspraak van het Hof, kan de Raad het volgende motief in de bestreden beslissing dan ook niet bijtreden: *“In geval van terugkeer zou u uw godsdienst echter in stilte beleven (CGVS 2, p. 17-18). Hoe in dat geval uw geloof openbaar zou gemaakt worden en een gevaar voor u zou kunnen betekenen, kon u niet verduidelijken. Zo besloot u enkel met de stelling dat in Irak geen geheimen bewaard kunnen worden (CGVS 2, p. 18). Deze loutere veronderstelling bleek onvoldoende om uw vrees voor vervolging in geval van terugkeer te kunnen hardmaken.”*

Bovendien is dit motief eveneens gebaseerd op een selectieve lezing van verzoekers verklaringen en gaat het voorbij aan wat in de gehoorverslagen kan worden gelezen.

Zo vermeldt het gehoorverslag van 4 juli 2017:

“Wat vreest u indien u zou terugkeren naar Bagdad, louter wat betreft religie hé?”

Omdat men in Irak weet dat ik moslim shia ben, diegene die nu de macht hebben zij shia. Bij de shia, als iemand verandert van godsdienst, dan moet men hem direct vermoorden.

Met wie zou u dan precies problemen hebben?

Even gelijk wie of waar. Als zij voelen dat ik christen ben, dan is het gedaan.

Hoe zouden zij dat te weten komen?

Ik kan onmogelijk niet naar de kerk gaan. Ik kan niet schuilen, ik ben C., ik wil niet mezelf opsluiten. De C in Irak zijn sowieso onder druk gezet. Wat denkt u van een moslim die christen zou worden. Gewone mensen die niets te maken hebben met religie, worden vermoord. (AD CGVS, stuk 14, gehoorverslag I, p. 23)

In het gehoorverslag van 21 september 2017 kan worden gelezen:

“Stel dat u zou terug gaan naar Irak, hoe zou u uw christendom daar praktiseren?

Onmogelijk

Waarom?

Onmogelijk, mijn naam zegt genoeg dat ik shia ben. Stel je voor dat ik naar de kerk ga. Mensen gaan me zien als moslim. Dan gaan ze de sharia toepassen als iemand uit de islam stapt. Zelfs de islam vertelt het zelf. Diegene die de islam verlaat, dient vermoord te worden.

Zou u daar dan geen christen meer zijn?

Voor mij is de islam beëindigd.

Zou u daar dan geen christen meer zijn?

Zkr wel.

Hoe zou u dat dan beleven?

In stilte.

U zegt dat u niet meer naar de kerk kan gaan, hoe zou u dat dan doen?

Dat is het probleem net. Alle ex moslims willen graag naar de kerk maar ze kunnen de kerk niet benaderen in Irak. Als christen zou ik dan mijn geloof niet mogen uitoefenen en niet naar de kerk gaan; ik zou de hele dag thuis blijven, zeer angstig. Schrik voor de slechte mensen.

Maar geloof is vooral een intern proces, zou u dan niet gewoon thuis kunnen bidden?

Ik kan me niet opsluiten in een huis en weten dat ik op elk moment kan vermoord worden. Op elk moment kunnen ze een vers van de koran op mij toepassen.

Maar zoals ik al zei: geloof is vooral een intern iets, als u de bijbel thuis leest, thuis bidt, hoe zou men dan kunnen ontdekken dat u christen bent?

Een geheim wordt in Irak niet gehouden, wat als ze me verplichten om naar de moskee te gaan, ze gaan mij ook verplichten om te vasten, in de islam moet je vasten. Dat kan ik allemaal niet vermijden. Maar als zij zouden weten dat ik bekeerd ben, ben ik zeker dood, ik moet niet naar de rechtbank gaan; ter plekke dood.”

(AD CGVS, stuk , gehoorverslag II, p. 17-18)

De protection officer benadrukt herhaaldelijk dat geloof vooral een intern proces is maar gaat daarmee geheel voorbij aan wat reeds werd benadrukt in de rechtspraak van het Hof, met name dat het begrip ‘godsdienst’ ruim moet worden uitgelegd. Het omvat zowel het feit van een overtuiging te hebben, als de belijdenis in het openbaar van die godsdienstige overtuiging, daar godsdienst op één van beide manieren kan worden uitgedrukt. Het ene weegt niet zwaarder door dan het andere.

Uit zijn verklaringen blijkt duidelijk dat voor verzoeker de mogelijkheid om naar de kerk gaan, dit is de mogelijkheid om zijn geloof in het openbaar en in gemeenschap te belijden, belangrijk is en een wezenlijk bestanddeel uitmaakt van de manier waarop hij uiting geeft aan zijn christelijk geloof. Verzoeker geeft duidelijk aan dat hij in Irak onmogelijk naar de kerk kan gaan omdat hij als ex-moslim vervolging door sjiiitische milities vreest, maar dat dit hem niet zou tegenhouden om christen te blijven en dat hij dan in stilte zijn geloof zou belijden.

Er mag van een verzoeker niet worden verwacht dat hij afziet van een bepaalde manier van uitdrukking van zijn godsdienst. Zoals reeds vermeld, wanneer wordt beoordeeld of er sprake is van vervolging op grond van godsdienst, dienen alle bestanddelen van dit begrip in aanmerking te worden genomen, ongeacht of die openbaar of privé, gemeenschappelijk of individueel zijn. Enig onderscheid hierin is niet relevant voor de beoordeling.

Dat verzoeker aangeeft zich te zullen beperken tot het in stilte belijden van zijn geloof omdat hij anders ernstige risico's loopt, is geen argument om daarmee aan te nemen dat verzoeker bij terugkeer geen risico loopt. Integendeel, verzoeker geeft hiermee duidelijk aan zich gedwongen te voelen om zijn geloof terughoudend uit te oefenen bij terugkeer naar Irak omwille van de risico's die hij anders loopt.

Het zijn de handelingen die voor verzoeker persoonlijk dermate belangrijk zijn om zijn geloof in vrijheid te kunnen uitoefenen die in dit kader doorslaggevend zijn. Uit verzoekers verklaringen blijkt duidelijk dat de onmogelijkheid om naar de kerk te gaan en zijn geloof aldaar in gemeenschap te belijden, hem op aanzienlijke wijze treft. Ter terechtzitting bevestigt verzoeker dat hij het belangrijk vindt om elke zondag naar de kerk te gaan, dat hij de kerk als zijn thuis beschouwt, waar de mensen achter hem staan en waar hij tot god kan bidden. Hij leert hieruit en heeft rust gevonden. Het was zou hem moeilijk vallen niet naar de kerk te kunnen gaan en zijn liefde te uiten, hetgeen hij niet kan verbergen.

2.4.2.14. Bijgevolg stelt zich de vraag of verzoeker, als bekeerde christen, bij terugkeer naar Irak aan daden van vervolging zal worden blootgesteld, mocht hij uiting geven aan zijn geloof door naar de kerk te gaan en dit geloof in gemeenschap te belijden.

De vaststelling dat zijn zus in Amerika en zijn broer in België op de hoogte zijn van zijn bekering en dat hij met geen van beiden ernstige problemen heeft is niet relevant voor de beoordeling van zijn vrees voor vervolging in Irak. Ook het gegeven dat niemand in Irak op de hoogte is van zijn bekering is in deze niet relevant. Nogmaals, er mag van verzoeker immers niet worden gevraagd om geen uiting te geven aan het in het openbaar en in gemeenschap belijden van zijn christelijke overtuiging noch mag daar enige terughoudendheid in worden verlangd, wanneer hij duidelijk aangeeft dat dit bijzonder belangrijk is voor het uitoefenen van zijn godsdienstvrijheid en het bewaren van zijn godsdienstige identiteit.

Uit de beschikbare landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt dat er wettelijke bepalingen zijn in Irak die het moslims niet toestaan zich te bekeren tot een ander geloof. Evenwel is er geen strafbaarstelling. Voorts werken de autoriteiten niet mee aan verandering van religie op documenten (zie Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, Algemeen ambtsbericht Irak, april 2018, p. 60-61 en UNHCR, Situation of christians in Bagdad, 15 januari 2018, p. 1, gevoegd bij de aanvullende nota van verzoeker).

In de UNHCR Eligibility guidelines for assessing the refugee protection needs of asylum-seekers from Iraq, van 31 mei 2012, waarnaar wordt verwezen in de COI Focus "Irak. Veiligheidssituatie in Bagdad" van 26 maart 2018, gevoegd bij de aanvullende nota van verwerende partij, kan worden gelezen:

"Christian converts

The Constitution of Iraq requires the Iraqi State to uphold both freedom of religion and the principles of Islam, which, according to many Islamic scholars, includes capital punishment for leaving Islam. Iraqi Penal Law does not prohibit conversion from Islam to Christianity (or any other religion); however, Iraq's Personal Status Law does not provide for the legal recognition of a change in one's religious status. These apparent contradictions have not yet been tested in court and, as a result, the legal situation of converts remains unclear.

A convert would not be able to have his/her conversion recognized by law, meaning that he/she has no legal means to register the change in religious status and his/her identity card will still identify its holder as "Muslim". (...)

Given the widespread animosity towards converts from Islam and the general climate of religious intolerance, the conversion of a Muslim to Christianity would likely result in ostracism and/or violence at the hands of the convert's community, tribe or family.⁶⁸² Many, including (Sunni and Shi'ite) religious and political leaders, reportedly believe that apostasy from Islam is punishable by death, or even see the killing of apostates as a religious duty. Additionally, Christian converts risk being suspected as working with the MNF-I/USF-I or more generally the "West", which in the opinion of some has fought a "holy war" against Iraq.

Converts and children of converts may face harassment at their place of employment, or at school.

The reporting of harassment to the authorities, may, according to some observers, result in further harassment or violence at the hands of government officials and police."

Ten slotte leest de Raad in de landeninformatie, aangebracht door verwerende partij, met name de COI Focus "Irak: de veiligheidssituatie in Bagdad" van 26 maart 2018 dat de sjitische milities op hun beurt, samen met criminele bendes en militieleden die op eigen initiatief handelen, voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de meer individuele en doelgerichte vormen van geweld die er in Bagdad plaatsvinden, met name mishandelingen, ontvoeringen en moorden. Er blijkt verder dat deze milities straffeloos werken en dat de officiële veiligheidsdiensten daartegen maar weinig kunnen ondernemen omwille van hun gebrek aan manschappen en organisatie.

Gelet op de huidige situatie in Irak van religieuze en sektarische intolerantie en geweld, zoals deze blijkt uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier, kan worden aangenomen dat christelijke bekeerlingen in Irak een groot risico lopen om het slachtoffer te worden van geweldplegingen, foltering en moord, dat de milities daarin een grote rol spelen en er op dat vlak sprake is van straffeloosheid.

De verwerende partij heeft geen nota ingediend en beperkt zich ter terechtzitting tot de vaststelling dat geen geloof wordt gehecht aan de oprechtheid van verzoekers bekering. Uit de bestreden beslissing blijkt dat verwerende partij goed op de hoogte is dat christelijke bekering onder bepaalde voorwaarden aanleiding kan geven tot vervolging in Irak.

2.4.2.15. Raad herinnert er aan dat hij in casu met volheid van rechtsmacht oordeelt, hetgeen een volledig en ex nunc onderzoek omvat, zowel van de juridische als van de feitelijke gronden.

Verzoeker voldoet aan de voorwaarden die krachtens artikel 48/6 van de Vreemdelingenwet zijn vereist opdat hem het voordeel van de twijfel kan worden gegund betreffende zijn godsdienst, in casu de oprechtheid van zijn bekering tot het christendom.

Uit de landeninformatie, zoals bijgebracht door de partijen, kan verder genoegzaam worden afgeleid dat verzoeker, wanneer hij uiting geeft aan zijn bekering tot het christendom door zijn geloofsovertuiging in het openbaar en in kerkgemeenschap te belijden, hij een risico loopt op vervolging. Verder blijkt dat de Iraakse overheden niet bereid en niet in staat zijn bescherming te bieden overeenkomstig het tweede lid van artikel 48/5, § 2 van de Vreemdelingenwet.

Het geheel van deze elementen laat toe te stellen dat verzoeker een gegronde vrees voor vervolging heeft in de zin van artikel 1, A (2) van het Vluchtelingenverdrag, zoals bepaald in artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet, omwille van zijn godsdienst.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

De vluchtelingenstatus van de verzoekende partij wordt erkend.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zesentwintig oktober tweeduizend achttien door:

mevr. M. MAES,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

dhr. T. LEYSEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES